

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 942/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 10 grudnia 2015 r.

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 8-9 listopada 2016 r. na kierunku „filozofia” prowadzonym w ramach obszaru nauk humanistycznych i obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie studiów stacjonarnych na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: dr hab. Bożena Stawoska-Jundziłł - członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Leon Miodoński - ekspert PKA,
2. prof. dr hab. Ryszard Wiśniewski - ekspert PKA,
3. dr ing. Maria Gabrysova - ekspert ds. międzynarodowych,
4. mgr Małgorzata Piechowicz - ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jakości,
5. Mateusz Prucnal- ekspert PKA ds. studenckich,
6. Olga Janiszewska - ekspert PKA ds. studenckich (obserwator).

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „filozofia” prowadzonym na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z Raportem Samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, Wydziału oraz Instytutu prowadzącego oceniany kierunek studiów, dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem.

W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania ze studentami, pracownikami Instytutu, osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za prowadzenie kierunku studiów, organizację i przebieg praktyk, a także z przedstawicielami Samorządu Studentów i Biura Karier.

Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne uwagi i zalecenia, o których Przewodnicząca Zespołu oraz współpracujący z nią eksperci poinformowali władze Uczelni, Wydziału oraz Instytutu na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

<p style="text-align: center;">OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM</p>
--

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia			X		
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe ¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia			X		
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia			X		
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów			X		

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Kryterium 1 - Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

W związku z postawionym przez PKA zarzutem panującego „chaosu informacyjnego„ w dokumentacji Jednostki i niekompletnej dokumentacji IFiS – Jednostka w odpowiedzi na Raport powizytacyjny przedstawiła podjęte działania naprawcze, które pozwoliły na uspoźnienie zapisów w dokumentacji i właściwe przyporządkowanie kierunku do właściwej dyscypliny.

Decyzją Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 24 listopada 2016 r. kierunek „filozofia” został przypisany wyłącznie do dyscypliny filozofia. Ponadto przedstawiono Uchwałę Senatu UP im. KEN w Krakowie nr 4/26.03.2012 z dnia 26.03.2012 r. w sprawie określenia kierunkowych efektów kształcenia w oparciu o które kierunek został przyporządkowany właściwie do obszaru i dziedziny nauk humanistycznych. Ponadto dokonano właściwego zapisu w systemie POL-on.

Jednostka przeprowadziła analizę programu i planu studiów na kierunku „filozofia” w wyniku czego wszystkie przedmioty pedagogiczne przesunięto do modułu specjalności z modułu podstawowego, co doprowadziło, że plan i program studiów stał się bardziej czytelny dla studentów i w pełni podkreśla przynależność kierunku do obszaru i dziedziny nauk humanistycznych (zatwierdzenie RW – czerwiec 2017 r.).

W Jednostce powołano Komisję, która dokonała korekty wszystkich Kart przedmiotów w celu uzupełnienia zapisów odniesień do kierunkowych efektów kształcenia. W związku z przyjęciem przez Senat Uczelni decyzji z dnia 27.03.2017 r. o dostosowaniu efektów kształcenia do PRK Instytut przygotowuje nową wersję Kart przedmiotów. Planowane jest przeprowadzenie szkolenie kadry naukowo-dydaktycznej Jednostki przed rozpoczęciem roku akademickiego 2017/2018 w zakresie prawidłowego wypełniania Karty przedmiotu.

Mimo spełnienia kryterium od strony formalnej przez IFiS dostępności studentom do zajęć fakultatywnych od roku akademickiego 2017/2018 Dyrekcja Jednostki planuje rozszerzenia oferty zajęć fakultatywnych, co zapewni większą decyzyjność studentom przy ich wyborze.

W odniesieniu do praktyk zawodowych decyzją RWH z dnia 24 listopada 2016 r. dokonano modyfikacji w planie i programie studiów i wprowadzono zaliczenie praktyki na ocenę.

W przypadku zalecenia PKA dotyczącego powierzenia opieki nad pracami dyplomowymi oraz ich recenzowania Rada Naukowa Instytutu podjęła decyzję o powierzaniu tych zadań wyłącznie samodzielnym pracownikom naukowo-dydaktycznym pomimo dopuszczania przez Regulamin studiów UP (roz. VII, paragraf 35, punkt 3) za zgodą Rady Jednostki pracownikom ze stopniem doktora. Wszyscy pracownicy Jednostki zostali również pouczeni o konieczności przygotowywania bardziej wnikliwych merytorycznie recenzji prac dyplomowych.

Kryterium 2 - Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Na zarzut postawiony przez PKA a dotyczący braku działań Dyrekcji IFiS w celu formalnego zakończenia lub zawieszenia kierunku „filozofia” na studiach II stopnia ZO przyjmując argumentację przedstawioną przez Jednostkę, gdzie dotychczas wysoki próg rekrutacyjny (25 studentów) obowiązujący wszystkie kierunki na UP uniemożliwiał uruchomienie studiów mimo zainteresowania kandydatów kierunkiem. Od roku 2017/2018 próg ten zostanie obniżony do z 25 do 15 studentów. Realnie powinno to zwiększyć szanse na uruchomienie kierunku „filozofia” II stopnia.

Uporządkowanie zapisów w dokumentacji Jednostki, co do obszaru i dziedziny w obrębie nauk humanistycznych wpłynęło znacząco na czytelność składu minimum kadrowego, do którego Jednostka zalicza wyłącznie przedstawicieli dyscypliny filozofia. Tym samym ZO PKA odstępuje od pierwotnie przedstawionych zaleceń (dot. pkt 3 i 4), a przedstawione minimum kadrowe przez IFiS UP jest przygotowane właściwie i w zgodzie z obowiązującymi przepisami.

Jednostka zmotywowana uwagami i Raportem z wizytacji przedstawiła działania podjęte z własnej

inicjatywy oraz modernizację struktury katedr Instytutu. Zatrudniono również czterech nowych pracowników ze stopniem doktora, co zwiększy potencjał naukowo-dydaktyczny Jednostki.

Kryterium 6 - W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów.

W celu zintensyfikowania współpracy z interesariuszami zewnętrznymi podjęto działania wpływające na bardziej aktywne kontakty z instytucjami, z którymi Jednostka już prowadzi współpracę oraz nawiązano nowe kontakty i podpisano cztery umowy z instytucjami pozarządowymi, a kolejne są w trakcie realizacji.

Dyrekcja Instytutu deklaruje zwiększenie wpływu interesariuszy zewnętrznych na udział w kształtowaniu przede wszystkim umiejętności i kompetencji społecznych oraz zwiększeniu udziału obecności interesariuszy zewnętrznych, jak i wewnętrznych w procesie doskonalenia jakości kształcenia poprzez wdrożenie od kolejnego roku akademickiego pogłębionej procedury ankietyzacji.

Poza uczelnianym Biurem Karier i Promocji, które odpowiedzialne jest za monitorowanie losów absolwentów, w Jednostce odbywają się spotkania z absolwentami kierunku. Opracowano dodatkowo cykl spotkań pod hasłem „Filozof na rynku pracy”, który realizowany będzie już od roku akademickiego 2017/2018.

Przedstawione przez IFiS podjęte działania naprawcze, już wdrożone i deklarowane, które będą realizowane już od najbliższego roku akademickiego, pozwalają ZO PKA na zmianę oceny przedstawionych powyżej kryteriów (1,2,6) oceny ze znacząco na w pełni.

ZO PKA zdecydował, że Władze Wydziału Humanistycznego winny przedstawić do 31 października 2018 r. roczne sprawozdanie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia w zakresie dotyczących działań podejmowanych w celu doskonalenia jakości kształcenia na kierunku „filozofia”.

Tabela nr 1

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe² zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów		X			

² Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

zakładanych efektów kształcenia					
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

<p>1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.</p> <p>1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*</p> <p>1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.</p> <p>1.3. Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.</p> <p>1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*</p> <p>1.5. Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*</p> <p>1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.</p> <p>1.5.2. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*</p> <p>1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie</p>

prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.*

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1.Ocena: znacząco

2.Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema

cyframi.

1.1.

Specyfiką Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie zapisaną w jego Misji i Strategii jest w pierwszej kolejności kształcenie kadr dla szkolnictwa. Dlatego też oceniana Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia – zgodną z Misją Uniwersytetu Pedagogicznego i Strategią Wydziału Humanistycznego – nakierowaną na wykształcenie studentów w różnych dziedzinach wiedzy filozoficznej, w celu przygotowania ich przede wszystkim do zawodu nauczyciela „etyki” i „filozofii”.

Przyjęta koncepcja kształcenia nie wyklucza innych ścieżek przyszłej kariery zawodowej i różnorodnych form zatrudnienia studentów poza szkolnictwem, ponieważ przykładą się dużą wagę do nauki samodzielnego, krytycznego myślenia oraz kształtowania „kompetencji miękkich”, które to czynniki umożliwiają skuteczne poruszanie się po rynku pracy. Do wypracowania koncepcji kształcenia posłużono się wzorcami krajowymi i międzynarodowymi. W dydaktyce „filozofii” Instytut Filozofii i Socjologii wzoruje się na programie Lehrstuhl für Praktische Philosophie und Didaktik der Philosophie Uniwersytetu Humboldta w Berlinie.

Realizacji przyjętej strategii służy szereg działań, zewnętrznych i wewnętrznych, w jakie angażują się pracownicy jednostki: Interdyscyplinarne Centrum Badań Edukacyjnych, Zespół ds. Dydaktyki Filozofii, współpraca z interesariuszami zewnętrznymi. Tego typu formy pozwalają na ciągłą aktualizację programów kształcenia i dostosowywanie ich do zmieniających się tendencji w szkolnictwie i na rynku pracy.

Wynika z tego, że celem strategicznym, do którego odwołuje się koncepcja kształcenia jest kadr dla szkolnictwa. Realizacji tego celu sprzyja fakt, że oceniana Jednostka jest jedynym w Polsce Instytutem, który w tak szerokim zakresie realizuje program „filozofii” ze specjalizacją nauczycielską.

1.2

Perspektywa rozwoju kierunku „filozofia” nie przedstawia się zbyt dobrze, ale nie wynika to z niedostosowania się Jednostki do potrzeb otoczenia, ani z braku odpowiedniej koncepcji kształcenia, lecz z powodu ogólnej sytuacji demograficznej w kraju, która powoduje, że jeszcze przez najbliższe kilka lat zmniejszać się będzie liczba potencjalnych studentów

pierwszego roku oraz z powodu spadku zainteresowania wśród kandydatów na studia - studiami humanistycznymi. Ponadto brak zdecydowania Jednostki w precyzyjnym określeniu przynależności kierunku do obszarów nauki (por. 1.3) nie wpływa pozytywnie na budowanie koncepcji rozwoju analizowanego kierunku. Mimo tej sytuacji Jednostka stara działać na rzecz podnoszenia kwalifikacji kadry naukowo-dydaktycznej upatrując w tym możliwość podnoszenia jakości kształcenia. Sprzyja temu zaangażowanie pracowników, którzy w ostatnich trzech latach wykazali się znacznym dorobkiem naukowym: opublikowano 36 monografii w tym przekłady niedostępnych dotąd w języku polskim klasycznych dzieł (Euklides, Elementy. księgi V - VI, teoria proporcji i podobieństwa, tłum. i kom P. Błaszczyk, K. Mrówka, Kraków: Copernicus Center Press, 2013; Kartezjusz, Geometria, tłum. i kom P. Błaszczyk, K. Mrówka, Kraków: Universitas 2015; Xavier de Maistre, Nocna wyprawa dookoła mojego pokoju [Dokument elektroniczny], przekł. i oprac. K. Mrówka, Kraków : Wydawnictwo Formicula, 2015) uzyskano finansowanie projektów badawczych przez Narodowe Centrum Nauki oraz szereg stypendiów zagranicznych, przeprowadzono 9 procedur habilitacyjnych, uzyskano 1 tytuł profesora. (por. Tab. 10 i 11 „Raport samooceny”).

Należy podkreślić, że kierunek „filozofia” istnieje na kilku krakowskich uczelniach, co stwarza bardzo dużą konkurencję Jednostce. W pozostałych uczelniach oferuje się inne specjalności, ale nie specjalność nauczycielską, jak ma to miejsce w przypadku UP im. KEN w Krakowie. Dlatego Instytut dostrzega swoją szansę rozwoju właśnie w kształceniu nauczycieli. Świadomie i rozwija w tym celu współpracę z interesariuszami zewnętrznymi (choć w ostatnich lata jest ona mniej intensywna, jak to pierwotnie deklarowały obydwie strony w zawartych umowach o współpracy przed rokiem 2013). Partnerami w dyskusji są przede wszystkim przedstawiciele szkół z którymi Instytut współpracuje od lat. Pozwala to na identyfikację potrzeb środowiska zewnętrznego. Władze Uczelni zabiegają również o wzmocnienie potencjału merytorycznego swojej kadry naukowo-dydaktycznej, bowiem to w niej upatrują gwarancję utrzymania wysokiej jakości kształcenia.

ZO PKA podjął ocenę kierunku na studiach I stopnia mimo, iż w systemie POL-on zamieszczono informację o studiach I i II stopnia na kierunku Filozofia. Decyzję swoją Zespół argumentuje nieuruchomieniem kształcenia na studiach II stopnia w ostatnich dwóch latach.

1.3.

W „Raporcie samooceny” (s. 1) jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do dwóch obszarów kształcenia – nauki humanistyczne i nauki społeczne – i wskazała odpowiednie dziedziny nauki oraz dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia. Nie przedstawiono jednak stosownych uchwał Rady Wydziału ani Senatu potwierdzających to przyporządkowanie. ZO PKA zaleca uzupełnienie stosownej dokumentacji.

Efekty kształcenia przyporządkowano do dwóch obszarów: humanistycznego (w dziedzinie nauk humanistycznych - 76,7% I st. studiów) i nauk społecznych (22,8% I st. studiów). Kierunkowe efekty kształcenia na kierunku „filozofia” zatwierdzono na podstawie Uchwały nr 4 z dnia 26 marca 2012 r. Senatu Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz od roku akad. 2013/2014 na podstawie Uchwały nr 76/WH/13 z dnia 4 lipca 2013 r. Rady Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

To przyporządkowanie znajduje odzwierciedlenie w efektach kształcenia oraz w strukturze proponowanych przedmiotów i kartach przedmiotów. Jednakże przedstawiona dokumentacja ZO świadczy o pewnym chaosie, mianowicie w „Raporcie samooceny” przyporządkowano oceniany kierunek do trzech obszarów: nauk humanistycznych, nauk społecznych oraz nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej (por. „Raport samooceny”, Tabela, s. 1-2). W tym samym Raporcie samooceny, nieco dalej (pkt. 1.3.) jest już mowa o dwóch obszarach: nauk humanistycznych i społecznych (s. 22). Wymieniany trzeci obszar w ocenie ZO nie znajduje uzasadnienia. Natomiast system POL-on wskazuje na przyporządkowanie kierunku do jednego obszaru, humanistycznego, w dziedzinie nauk humanistycznych i dyscyplinie filozofia (por. uzasadnienie do oceny kryterium 2).

Z uwagi na przedstawiony przez Jednostkę program studiów, a w nim przyporządkowanie efektów kształcenia do dwóch obszarów (humanistycznego i nauk społecznych) zespół ekspertów PKA dokona oceny kierunku „filozofia” wg powyższego przyporządkowania. Kłopotów z określeniem koncepcji kształcenia należy również upatrywać w panującym chaosie w dokumentacji, skoro Jednostka nie może w sposób jednoznaczny wskazać

obszarów kształcenia, do których kierunek został przyporządkowany oraz dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia. ZO ma wątpliwości, w jaki sposób zostały opracowane opisy efektów kształcenia i co było ich podstawą.

Formalne procedury zatwierdzania planów i programów studiów realizowanych w Instytucie Filozofii i Socjologii nie budzą wątpliwości, są poparte odpowiednimi uchwałami Rady Wydziału Humanistycznego.

1.4.

Obowiązujące kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku „filozofia” przyjęto na podstawie Uchwał Rady Wydziału Humanistycznego. Opis zakładanych efektów kształcenia na studiach I stopnia wskazuje na ich przyporządkowanie do dwóch obszarów kształcenia: w zakresie nauk humanistycznych oraz nauk społecznych.

Efekty kształcenia w dziedzinie nauk humanistycznych odnoszą się do takich dyscyplin naukowych jak: filozofia, religioznawstwo, językoznawstwo i kulturoznawstwo. Natomiast w dziedzinie nauk społecznych odnoszą się do dyscyplin naukowych: nauka o polityce, socjologia i psychologia. Efekty kształcenia sformułowano w sposób zrozumiały, przejrzysty i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Podporządkowane są one zasadniczemu celowi, jakim jest wykształcenie absolwenta dysponującego wiedzą, umiejętnościami oraz kompetencjami społecznymi w zakresie „filozofii”, a także o społeczeństwie, które przygotowują go do samodzielnej pracy w charakterze nauczyciela, jak również w placówkach oświatowych i wychowawczych oraz w każdym obszarze, gdzie przydatne mogą się okazać kompetencje w zakresie „filozofii” i „etyki”. W tym sensie efekty kształcenia przyjęte na I stopniu studiów są koherentne i podporządkowane spójnej koncepcji kształcenia. Dają także studentom możliwość uzyskania odpowiednich efektów w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w ich działalności badawczej.

Niestety sporo wątpliwości budzą niektóre karty przedmiotów, mianowicie brak w nich właściwego odniesienia efektów kształcenia przypisanych poszczególnym przedmiotom do efektów kierunkowych. Nie ma wówczas rękojmi rzetelnej weryfikacji nabytej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Np. w karcie przedmiotu „estetyka” pomieszczone są symbole efektów kierunkowych z symbolami odniesień do efektów obszarowych. W

przypadku „etyki” wątpliwe jest odniesienie do efektów kierunkowych.

W szeregu przedmiotów z obszaru nauk społecznych brak właściwych odniesień do przyjętych kierunkowych efektów kształcenia (np. „psychologiczne podstawy wychowania i nauczania - etap I”, „psychologiczne podstawy wychowania i nauczania - etap II” „koncepcje i praktyki wychowania”, „bezpieczeństwo i higiena pracy ucznia i nauczyciela”).

Wiele kart przedmiotów wymaga gruntownej korekty pod kątem skorelowania ich z kierunkowymi efektami kształcenia (np. „socjologia”, „ochrona własności intelektualnej”, „prawa człowieka”, „wprowadzenie do teorii wartości”). W karcie przedmiotu „filozofia społeczna i polityczna” przewiduje się tylko po jednym efekcie kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznej. Niektóre z kart sporządzono zupełnie niestandardowo, tzn. nie ma w nich odniesień do kierunkowych efektów kształcenia, natomiast Autor karty przedmiotu w miejscu, gdzie zamieszcza się efekty w zakresie wiedzy, wpisał realizowane treści programowe. Podobnie dla efektów kształcenia w zakresie umiejętności w rubryce, gdzie umieszcza się symbole odniesień do efektów kierunkowych, znalazły się indywidualnie wpisane treści („podstawy bioetyki”, „etyka środowiskowa”). W karcie przedmiotu „filozofia analityczna” brak odniesień do efektów kierunkowych w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych; zamieszczono jedynie symbole „W...”, „U...”, „K...”.

1.5.1

Program studiów „filozofia” specjalność nauczycielska zawiera następujące przedmioty kształcące w specjalności (zob. Tabela nr 3.1, „Raport samooceny” s. 4-6):

Zajęcia obowiązkowe, semestr III:

- Psychologiczne podstawy wychowania i nauczania – 20 godz. W, 20 godz. A (2 ECTS)
- Koncepcje i praktyki wychowania – 20 godz. W, 20 godz. A (3 ECTS)
- Bezpieczeństwo i higiena pracy ucznia i nauczyciela – 10 godz. K (1 ECTS)

Zajęcia obowiązkowe, semestr IV:

- Psychologiczne podstawy wychowania i nauczania dla II etapu edukacyjnego – 5 godz. W, 10 godz. K (2 ECTS)
- Koncepcje i praktyki wychowania dla II etapu edukacyjnego – 15 godz. W, 30 godz. K

(2 ECTS)

- Koncepcje i praktyki nauczania – 20 godz. W, 10 godz. A (2 ECTS)

Zajęcia obligatoryjne, semestr V:

- Dydaktyka etyki – 90 godz. K (6 ECTS)

Kształcenie w zakresie języka obcego:

- Sem. II język obcy B-2 – 40 godz. K (3 ECTS)
- Sem. III język obcy B-2 – 40 godz. K (3 ECTS)
- Sem. IV język obcy B-2 – 40 godz. K (4 ECTS)

Praktyki:

- Praktyka1, psychologiczno-pedagogiczna 30 godz. (7 ECTS)
- Praktyka 2, dydaktyczna 120 godz. (7 ECTS)

Program spełnia warunek minimalnej liczby godzin zajęć zorganizowanych, praktyk oraz minimalną liczbę punktów ECTS przypisaną poszczególnym modułom – moduł 2: Przygotowanie w zakresie psychologiczno-pedagogicznym; moduł 3: Przygotowanie w zakresie dydaktycznym – określonym w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (pkt 3. Realizacja modułów kształcenia).

ZO PKA stwierdził niedociągnięcia odnośnie do spełniania standardów kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 wydanego na podstawie art. 9c ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym z dnia 27 lipca 2005.

Otóż spełnione są standardy uwzględniające efekty kształcenia w zakresie wiedzy merytorycznej i metodycznej, wiedzy pedagogicznej i psychologicznej oraz poziomu znajomości języka obcego. Natomiast niespełniony jest warunek przygotowania w zakresie stosowania technologii informacyjnej. Ponadto w karcie przedmiotu „psychologiczne podstawy wychowania i nauczania” oraz „psychologiczne podstawy wychowania i nauczania etap II” efekty kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych odnoszą się do kierunkowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy. Podobnie sytuacja wygląda w karcie przedmiotu „dydaktyka etyki”, mianowicie efekty kształcenia w zakresie umiejętności

odnoszą się do kierunkowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy. Dlatego też ZO nie może uznać, że kierunek „filozofia” studia I stopnia spełnia wszystkie standardy kształcenia przygotowujące do zawodu nauczyciela w myśl obowiązujących przepisów prawa.

1.5.2

Generalnie dobór i układ treści programowych jest zgodny z zakładanymi kierunkowymi efektami kształcenia. Na I stopniu studiów studenci poznają korpus klasycznych przedmiotów filozoficznych, takich jak: historia filozofii, ontologia, teoria poznania, etyka, i jednocześnie mają możliwość poszerzenia wiedzy dzięki zajęciom o charakterze uzupełniającym, jak np.: kultura starożytnej Grecji z elementami języka, kultura starożytnego Rzymu z elementami języka, dylematy moralne współczesnego świata. Treści programowe opisano szczegółowo w kartach przedmiotów, uwzględniając aktualną i reprezentatywną literaturę polskojęzyczną w zakresie „filozofii”.

W I sem. I stopnia studiów przewidziano czterogodzinne zajęcia projektowanie własnej ścieżki edukacji i kariery zawodowej, umożliwiające już na początkowym etapie studiów podjęcie wstępnej decyzji, co do profilu wybieranych przedmiotów, które można realizować, decydując się na odpowiednie zajęcia specjalistyczne spośród proponowanych zajęć fakultatywnych, a także z grupy zajęć monograficznych wybieranych z listy proponowanej przez IFIS. Pozytywnym dla toku studiów jest fakt, że dominują zajęcia ćwiczeniowe i konwersatoryjne nad wykładami. W programie studiów znajduje się szereg przedmiotów z dziedziny nauk społecznych, które również można wybierać począwszy od II sem. I stopnia studiów (np.: systemy polityczne współczesnego świata, antropologia społeczna, prawa człowieka). Tak więc różnorodność i kompleksowość treści programowych, jakie przewiduje program studiów, daje możliwość w pełnym stopniu osiągnięcia odpowiednich kompetencji i zgodny jest z kierunkowymi efektami kształcenia.

Już od III sem. I stopnia studiów wprowadzono przedmioty kształtujące u studenta kompetencje pedagogiczne (psychologiczne podstawy wychowania i nauczania, koncepcje i praktyki wychowania, dydaktyka etyki), które studenci rozwijają w praktyce (praktyka 1 - psychologiczno-pedagogiczna, praktyka 2 – dydaktyczna). Mają one swoje odniesienie zarówno w kierunkowych efektach kształcenia jak i w ramowych treściach kształcenia opisanych w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

i określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9c Prawa o Szkolnictwie Wyższym.

Stosunkowo mały nacisk położono na przedmioty kształtujące u studenta kompetencje związane z samodzielnym i zespołowym prowadzeniem badań. Seminarium dyplomowe przewidziano jedynie na V i VI sem. I stopnia studiów w wymiarze 30 godz./sem.

Tematyka prac dyplomowych odpowiada w zasadniczej części koncepcji kształcenia i efektom kształcenia, jest skorelowana z problematyką seminariów dyplomowych oraz tematyką badań prowadzących zajęcia. Potwierdziła to ocena losowo wybranych prac, jak również analiza tematyki wszystkich przedłożonych prac dyplomowych dokonana począwszy od roku akad. 2012/2013.

Wątpliwości pojawiają się przy analizie aktualnej karty przedmiotu seminarium dyplomowe. Otóż nie sprecyzowano tam dokładnie treści merytorycznych poza ogólnymi formułami: metodologia pracy naukowej, tematy i plany prac licencjackich, krytyczna analiza fragmentów prac licencjackich. W tych okolicznościach trudno znaleźć właściwe odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

1.5.3.

Analiza programu studiów oraz metod kształcenia zaplanowanych w kartach przedmiotów, a także hospitacja zajęć i rozmowy z pracownikami Instytutu pozwalają na stwierdzenie, że stosowane metody kształcenia dobrano trafnie, aby zrealizować zakładane efekty kształcenia. W przedmiotach kierunkowych dominują klasyczne metody wykładu, ewentualnie z wykorzystaniem metod multimedialnych. Natomiast w ramach ćwiczeń i konwersatoriów stosuje się metody bardziej aktywizujące studentów przez wprowadzanie analizy tekstów, dyskusje, referaty.

Niezwykle ważną rolę odgrywają różne formy samodzielnej pracy studentów, które polegają na przygotowaniu do bieżących zajęć i kolokwiów (czytanie literatury), jak i przygotowywaniu konspektów i cząstkowych prac w ramach seminarium dyplomowego. Karty przedmiotów zawierają na ogół (jednak nie zawsze rozbudowane) informacje dotyczące stosowanych metod kształcenia, a wśród nich wymienia się wiele metod aktywizujących, jak np.: dyskusja, prezentacja projektów indywidualnych i grupowych (koncepcje i praktyki wychowania, koncepcje i praktyki nauczania, translatorium – j. angielski, bezpieczeństwo i higiena pracy

ucznia i nauczyciela).

W opinii ZO PKA sposób prowadzenia zajęć oraz realizowane w ich ramach różnorodne formy i metody dydaktyczne, jak również stawiane wymagania w odpowiedni sposób motywują studentów i zachęcają ich do pogłębiania wiedzy. W trakcie spotkania z ZO PKA studenci stwierdzili, że forma prowadzenia zajęć dydaktycznych, jaką przyjęli nauczyciele akademicy, w pełni ich aktywizuje i umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Podkreślili rolę zajęć konwersatoryjnych i ćwiczeń, które uczą ich prowadzenia dyskusji, myślenia analitycznego i stawiania pytań, dają możliwość nabycia umiejętności praktycznych. Natomiast poprzez wykłady uzyskują gruntowną wiedzę teoretyczną. Ponadto w ocenie studentów specyfika kierunku, jakim jest „filozofia”, wymaga dużego nakładu pracy własnej do której są przygotowani.

1.5.4.

Studia I stopnia na kierunku „filozofia” trwają 6 semestrów i obejmują 2095 godz., w tym zajęcia obowiązkowe 1350 godz., zajęcia fakultatywne 615 godz., praktyki 120 godz., pozostałe 10 godz. (szkolenie w zakresie bhp, Szkolenie biblioteczne, projektowanie własnej ścieżki edukacji i kariery zawodowej). W sumie daje to 180 ECTS.

Liczba godzin na I stopniu studiów jest stosunkowo wysoka i umożliwia realizację zakładanych kierunkowych efektów kształcenia. Pozwala również na odpowiednie przygotowanie merytoryczne i warsztatowe do podjęcia studiów II stopnia po ukończeniu I stopnia studiów.

Nakład pracy studentów odzwierciedla bilans punktów ECTS. Generalnie punkty ECTS w kartach przedmiotów sporządzono poprawnie. Plan studiów zawierający zakładane kierunkowe efekty kształcenia oraz odpowiednie, przypisane do każdego przedmiotu, punkty ECTS dostępne są na stronie internetowej Instytutu.

1.5.5.

Przyjęte przez Jednostkę zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS są zgodne z Zarządzeniem RD/Z.0201-2-3/12 z dnia 3 lutego 2012 roku Prorektora ds. Rozwoju i

Dydaktyki Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w sprawie zaleceń dotyczących konstruowania planów studiów i programów kształcenia zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacyjnymi dla Szkolnictwa Wyższego (zob. Zasady konstruowania programów studiów, pkt 2, Zał. nr 1 do Zarządzenia RD/Z.0201-2-3/12), jak również z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (zob. Dz. U. 2014, poz. 1370). Potwierdzają to przedłożone dokumenty (karty przedmiotów, plan studiów, Raport Samooceny). Średnio 1 punktowi ECTS odpowiada ok. 25-30 godz. pracy studenta (zob. „Punktacja ECTS”, pkt 1, Zał. nr 1 do Zarządzenia RD/Z.0201-2-3/12).

Nakład pracy studenta na I stopniu studiów wynosi ogólnie 2109 godz. co odpowiada 180 ECTS. Obciążenie godzinowe studenta i punkty ECTS są równomiernie rozłożone na poszczególne semestry. 63% ogólnej liczby zajęć jest powiązanych z prowadzonymi w Jednostce badaniami naukowymi w zakresie „filozofii”, dokładniej zaś 1320 godz. i odpowiadające temu 80 ECTS. Program studiów spełnia warunki, określone w § 4 ust. 2-4 Rozporządzeniu MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

Liczba punktów ECTS w poszczególnych grupach przedmiotów – zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia, § 4 ust. 1 pkt 6-10, 12.		I st. st. ECTS
6a	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	180
6b	liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych właściwych dla danego kierunku studiów, do których odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku, poziomu i profilu kształcenia	140
6c	liczba punktów ECTS, o charakterze praktycznym, w tym zajęć	21

	laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych		
7	minimalna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach niezwiązanych z kierunkiem studiów zajęć ogólnouczelnianych lub zajęć na innym kierunku studiów	7	
8	liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszaru nauk humanistycznych i nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS	–	
9	liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego	10	
10	liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z wychowania fizycznego	1	
12	łącznie liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk, jeśli na ocenianym kierunku praktyki zostały uwzględnione w planie studiów	7	

1.5.6.

Na studiach I stopnia ocenianego kierunku liczba punktów ECTS możliwych do uzyskania w ramach zajęć fakultatywnych w stosunku do zajęć obligatoryjnych wynosi 31% . Do przedmiotów możliwych do wyboru należą: zajęcia monograficzne, wykłady ogólnouczelniane, dodatkowe wykłady i seminaria o charakterze uzupełniającym, translatoria, seminaria dyplomowe, a także kursy języków obcych. Istnieje spora grupa przedmiotów wybieralnych, dających relatywnie wiele możliwości elastycznego doboru modułów kształcenia – na I stopniu studiów np.: wstęp do religioznawstwa lub systemy polityczne współczesnego świata, antropologia społeczna lub antropologia kulturowa, etyki zawodowe lub prawa człowieka, filozofia religii lub filozofia analityczna, podstawy bioetyki lub „etyka środowiskowa, postmodernizm lub wprowadzenie do filozofii człowieka.

Jednak w ocenie studentów często wybór ten jest tylko pozorny. Wynika to z faktu małej liczby studentów na kierunku, co prowadzi do konieczności podejmowania decyzji za pomocą głosowania, a to w konsekwencji do realizacji określonego programu, który uzyskał odpowiednią ilość zainteresowanych osób. Powoduje to rozczarowanie wśród studentów. Pewnego rodzaju rozwiązaniem problemu byłaby optymalizacja oferty przedmiotów do

wyboru, np. poprzez unikania nadmiernego jej rozbudowywania, gdyż rodzi to niebezpieczeństwo rozproszenia zainteresowań i w konsekwencji niemożność uruchomienia większości przedmiotów do wyboru. Pewnym rozwiązaniem byłaby również możliwość realizacji programu zajęć według indywidualnej organizacji studiów (IOS) lub indywidualnego planu studiów, na którą pozwala Regulaminowi studiów UP.

1.5.7.

Zgodnie z warunkami ustalonymi w Zarządzeniu nr 8/2009 z dnia 28 kwietnia Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w sprawie liczebności grup studenckich na prowadzonych w Uczelni studiach wyższych w 2009 roku minimalna liczebność grupy studenckiej wynosi: konwersatoryjna – 15 osób, laboratoryjna – 12 osób, seminaryjna – 8 osób, praktyki – 7 osób, audytoryjna – 25 osób.

Organizacja procesu kształcenia na kierunku „filozofia” odpowiada przyjętym na Uczelni zasadom. Liczebność grup i obciążenie zajęciami studentów nie budzą wątpliwości ZO PKA. Przewidziane w programie studiów I stopnia formy i metody dydaktyczne pozostają w ścisłej relacji z treściami kształcenia oraz z zakładanymi efektami kształcenia, realizowanymi poprzez wykłady, ćwiczenia (audytoryjne, laboratoryjne, praktyczne) oraz praktyki zawodowe, i pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Liczba studentów „filozofii” na określonych latach nie jest duża i w związku z tym nie ma konieczności podziału na mniejsze grupy. Jak wykazały hospitacje mała grupa daje duży komfort pracy zarówno dla studentów, jak i dla prowadzącego zajęcia.

Procesowi kształcenia, na I stopniu studiów, sprzyjają zróżnicowane formy zajęć dydaktycznych ujęte w programie i doprecyzowane w kartach przedmiotów, jak również liczebność grup oraz odpowiednie proporcje pomiędzy różnymi formami zajęć, wśród których znaczna część związana jest z kształceniem kompetencji praktycznych. Proporcje pomiędzy wykładami a zajęciami ćwiczeniowymi, konwersatoryjnymi, seminaryjnymi i warsztatowymi wynoszą odpowiednio 30% / 70%. Umożliwiają one studentom osiągnięcie odpowiedniego parytetu pomiędzy efektami kształcenia w zakresie zdobywanej wiedzy a efektami kształcenia w zakresie umiejętności, zwłaszcza badawczych, oraz kompetencji społecznych, jakie uzyskują oni dzięki zajęciom prowadzonym w formie konwersatoryjnej i seminaryjnej.

Na wizytowanym kierunku nie jest prowadzone kształcenie na odległość.

1.5.8.

Praktyki studenckie są obowiązkowym elementem programu studiów na kierunku „filozofia”. Określa to § 26 pkt 1-4 „Regulaminu studiów” uczelni (Zarządzenie nr R/Z.0201-19/215 z dnia 26 czerwca 2015 r. Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w sprawie Regulaminu studiów). Na specjalności nauczycielskiej są to praktyki pedagogiczne odbywane na I stopniu studiów (V sem.) w wymiarze 150 godz., z czego:

- 30 godz. to „praktyka 1 – psychologiczno-pedagogiczna”,
- 120 godz. to „praktyka 2 – dydaktyczna”.

Za odbycie praktyki 1 i 2 student otrzymuje łącznie 7 ECTS. Odpowiada to zaleceniom określonym w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (pkt 3. Realizacja modułów kształcenia). Praktyki pedagogiczne odbywają się w szkołach, z którymi Instytut ma podpisane odpowiednie porozumienie o współpracy.

Praktyki zawodowe dla pozostałych studentów mają łączny wymiar 150 godz., z czego na I stopniu studiów student zobowiązany jest zaliczyć 90 godz., za które otrzymuje 7 ECTS. Można je odbywać w różnych instytucjach administracji państwowej i samorządowej, fundacjach i stowarzyszeniach na mocy zawartych porozumień Uczelni z interesariuszami zewnętrznymi, określającymi ogólne warunki współpracy obu podmiotów oraz warunki odbywania praktyk studenckich. Wykaz tych instytucji znajduje się na stronie internetowej Instytutu.

Student ma także możliwość indywidualnego wyboru miejsca praktyki po uzyskaniu zgody kierownika praktyki. Natomiast nadzór i koordynację wszelkich czynności związanych z organizacją praktyk pełnią kierownicy praktyk. Praktyka zaliczana jest przez jej opiekuna na podstawie Dzienniczka praktyk zawierającego opis realizacji praktyki, opinię opiekuna ze strony placówki, w której odbywano praktykę oraz w przypadku specjalizacji nauczycielskiej, protokoły z hospitowanych zajęć i konspekty przeprowadzonych zajęć.

Na stronie internetowej znajduje się szczegółowa „Instrukcja do praktyk studenckich w

zakresie „Filozofii i WOS-u”. Dokument ten zawiera niezbędne informacje, ułatwiające studentowi spełnienie obowiązku praktyk (sposób postępowania, kontakt z osobą odpowiedzialną za koordynowanie praktyki, sprawy formalne).

Dla praktyk nie określono efektów kształcenia. Nie mniej jednak stanowią one integralną część procesu kształcenia, dlatego też programy praktyk i zasady ich odbywania, jak również instytucje, w których są realizowane ma istotne znaczenie w procesie kształcenia.

ZO PKA stoi na stanowisku, że ocena z praktyk powinno się wystawiać w przyjętej na Uczelni skali 2,0-5,0 nie zaś w postaci „za!”. Wówczas ocena z praktyk będzie liczyć się do średniej ze studiów. Ponadto studenci będą mieli możliwość wylegitymowania się zdobytym podczas praktyk doświadczeniem, ponieważ wraz z oceną uzyskają odpowiedni wpis w suplemencie do dyplomu.

1.5.9.

Program studiów I stopnia przewiduje szereg możliwości nauki języka obcego w formie lektoratów i translatorium. Do dyspozycji studentów pozostaje wykwalifikowana kadra naukowo- dydaktyczna o wysokich kompetencjach językowych.

Wysoko należy ocenić ofertę programową, jaką Instytut przygotował dla zagranicznych studentów – 20 różnych propozycji tematycznych (19 w języku angielskim i 1 w języku hiszpańskim) w atrakcyjnej szacie graficznej i z odpowiednim opisem oraz punktacją ECTS (zob. „Study in Cracow! Academic courses for International Students”). Oferta ta jest dostępna także dla studentów polskich.

Dokładniejsze dane, dotyczące aktywności studentów w międzynarodowych formach kształcenia przedstawiają się w następujący sposób: w programach międzynarodowych uczestniczył 1 student, natomiast z zagranicy przyjechało 3 studentów; w ramach wymiany z zagranicznymi ośrodkami akademickimi uczestniczyło 2 studentów, a z zagranicy przyjechało 32 studentów; w stażach zagranicznych uczestniczyło 2 studentów, nie było studentów zagranicznych w tej formie wymiany. Wskazuje to wyraźnie na mniejsze zainteresowanie polskich studentów wyjazdami zagranicznymi, co być może należy tłumaczyć tym, że brak właściwej informacji i zachęty ze strony pracowników naukowych.

Dla porównania: 5 pracowników uczestniczyło w programach międzynarodowych, a z zagranicy przyjechało 30 uczonych; w wymianie z zagranicznymi ośrodkami akademickimi brało udział 8 pracowników, przyjechało 12; w stażach zagranicznych uczestniczyło 3 pracowników, nie było gości zagranicznych (por. Tabela 11 w Raporcie...). I w przypadku wymiany międzynarodowej dotyczącej kadr rysuje się mniejsze zainteresowanie wyjazdami po stronie polskiej.

1.6.

Na kierunku „filozofia” na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie warunki i tryb rekrutacji określa Uchwała Senatu uczelni, która jest publikowana na stronie internetowej. Kryterium kwalifikującym na studia I stopnia jest najwyższy wynik egzaminu maturalnego z jednego z następujących przedmiotów: języka polskiego, matematyki lub języka nowożytnego. W przypadku studiów II stopnia jest dyplom ukończenia studiów I stopnia oraz średnia ocen uzyskana na studiach.

Studenci w trakcie spotkania z ZO PKA podkreślali, że w ich opinii warunki rekrutacji są przejrzyste i obiektywne. Taka procedura umożliwia właściwy dobór kandydatów. Zdaniem studentów niepokojący jest fakt przyjmowania niewielkiej liczby osób, ponieważ w trakcie pierwszego roku studiów wiele osób podejmuje decyzję, aby nie kontynuować nauki. Wówczas istnieje duże ryzyko konieczności zamknięcia danego rocznika.

1.6.1.

Zasady i procedury rekrutacji określają trzy dokumenty wydane przez władze Uczelni:
*Uchwała nr 4/28.04.2014 Senatu Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie warunku i trybu rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne w roku akademickim 2015/2016;

* Uchwała nr 3/27.04.2015 Senatu Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 27 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia limitów przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2015/2016;

*Decyzja nr RD/D 0201-16/15 z dnia 28 maja 2015 r. Prorektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w sprawie zakresu i uprawnień

Przewodniczących oraz zadań i obowiązków Sekretarzy Komisji Rekrutacyjnych w roku akademickim 2015/2016.

Przyjęcie na studia I stopnia odbywa się na podstawie list rankingowych wyników postępowania kwalifikacyjnego tworzonych na podstawie uzyskanych przez kandydata ocen na egzaminie maturalnym. Kryterium przyjęć na studia kandydatów z „nową maturą” stanowi wynik egzaminu maturalnego z jednego wybranego przedmiotu spośród: języka polskiego, matematyki, języka obcego (uwzględniony zostaje najlepszy wynik z tych przedmiotów); natomiast kryterium przyjęć na studia kandydatów ze „starą maturą” – to konkurs świadectw: średnia ocen z egzaminu dojrzałości z języka polskiego lub języka obcego.

Limity przyjęć ustalono poprawnie, uwzględniając potencjał naukowo-dydaktyczny Jednostki, a także możliwości i potrzeby lokalnego rynku pracy. W roku akademickim 2015/2016 obowiązywał ustalony przez Senat limit przyjęć na poszczególne kierunki, w przypadku „filozofii” wynosił on 30 osób na I stopień studiów

Informacje dotyczące wymagań rekrutacyjnych i kryteriów, jakie należy spełnić, aby ubiegać się o przyjęcie na studia filozoficzne są przejrzystie sformułowane, zrozumiałe dla wszystkich i ogólnie dostępne w różnych formach, m.in. tradycyjnych (informatory, ulotki), jak również elektronicznych (strona internetowa).

1.6.2.

Uchwała Nr 5/15.06.2015 z dnia z dnia 15 czerwca 2015 Senatu Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w sprawie określenia organizacji procedury potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Pedagogicznym ustala ramy prawne, obowiązujące na uczelni, potwierdzania efektów uczenia się oraz identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Zgodnie z tą uchwałą proces uznawania efektów uczenia się przeprowadza Wydziałowa Komisja ds. Certyfikacji, powoływana przez Radę Wydziału. Merytorycznej oceny uznania efektów dokonuje komisja robocza ds. certyfikacji powoływana każdorazowo w odpowiedniej jednostce naukowo-dydaktycznej (§ 5). W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć studentowi nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do danego programu kształcenia określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia (§ 3 pkt 5).

1.7.1.

Sposoby weryfikacji i oceny efektów kształcenia są określone w kartach przedmiotów.

Opisano tam dokładnie treści programowe, jak również metody i formy realizacji zajęć oraz efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, powinny korespondować z kierunkowymi efektami kształcenia i matrycą zbieżności efektów kształcenia. Niestety, jak wykazano w pkt 1.4, wiele kart przedmiotów ma sporo mankamentów, i w związku z tym nie dają rękojmi właściwej weryfikacji i oceny efektów kształcenia.

W kartach przedmiotów do określonych efektów kształcenia przypisano także metody ich weryfikacji w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, pozwalające w finalnym momencie ocenić stopień realizacji założonych efektów kształcenia. W ten sposób Karta przedmiotu stanowi program zajęć i jednocześnie system sprawdzania wiedzy umiejętności i kompetencji społecznych zakładanych w procesie dydaktycznym. Karty przedmiotu są dostępne dla studentów i w tym sensie od początku zajęć mają oni świadomość wymagań, jakie im się stawia. Mogą też dokonać samooceny, po zaliczeniu określonego przedmiotu, na ile osiągnęli postawione przed nimi zadania.

Zaliczenie przedmiotu uzyskuje się na podstawie oceny, jaką wystawia nauczyciel akademicki po spełnieniu przez studenta warunków określonych w Karcie przedmiotu. W przypadku wykładu może to być egzamin (ustny lub pisemny). W przypadku zajęć ćwiczeniowych sprawdzanie stopnia osiągnięcia efektów kształcenia odbywa się na bieżąco (poziom przygotowania i aktywność na zajęciach, kolokwia, sprawdziany pisemne, referaty itp.).

Opisany system pozwala na weryfikację efektów kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności, natomiast okazuje się niewystarczający w przypadku kompetencji społecznych, których formuła odnosi się zazwyczaj albo do sfery świadomości albo do sfery aktywności społecznej: np. „Ma pogłębiona świadomość swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego”, „Uczestniczy w życiu społecznym i kulturalnym, interesuje się powiązaniem między koncepcjami filozoficznymi a innymi częściami życia kulturalnego, społecznego i politycznego”.

Obowiązująca na Uczelni Karta przedmiotu zawiera tabelę Formy sprawdzania efektów kształcenia z 13 pozycjami (e-learning, gry dydaktyczne, ćwiczenia w szkole, zajęcia terenowe, praca laboratoryjna, projekt indywidualny, projekt grupowy, udział w dyskusji, referat, praca pisemna (esej), egzamin ustny i egzamin pisemny, inne), z których nauczyciel

akademicki wybiera stosowne kategorie i przyporządkowuje je do określonych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W opinii ZO PKA ustalony przez Uczelnię szablon form sprawdzania efektów kształcenia daje prowadzącemu zajęcia wiele możliwości kompleksowego sprawdzenia zakładanych efektów kształcenia.

Ponadto na Karcie przedmiotu znajduje się miejsce przeznaczone na określenie kryteriów oceny, można sformułować własne kryteria oceny, np. „Na ocenę końcową składają się obecność na zajęciach, przygotowanie samodzielnych opracowań konkretnych tematów i aktywność podczas ćwiczeń” (dot. antropologii społecznej i kulturowej).

Dyplomowanie jest uwieńczeniem procesu weryfikacji i oceny efektów kształcenia. Jest on ściśle określony przepisami prawa. Warunki przygotowania pracy dyplomowej określają § 35-39, zaś tryb egzaminu dyplomowego § 40-43 (Zarządzenie nr R/Z.0201-19/215 z dnia 26 czerwca 2015 r. Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w sprawie Regulaminu studiów). Aby zapewnić odpowiednią rzetelność prac dyplomowych uruchomiono procedury antyplagiatowe (Zarządzenie Nr R/Z. 0201-38/2013 z dnia 2 grudnia 2014 r. Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w sprawie: wprowadzenia procedury antyplagiatowej w Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie). Dodatkowo Regulamin Studiów określa również procedurę ubiegania się o ewentualny egzamin komisyjny.

Na wizytowanym kierunku nie jest prowadzone kształcenie na odległość.

Pewne wątpliwości budzi fakt powierzania opieki nad pracami dyplomowymi niesamodzielnym pracownikom nauki. Z dwóch ocenionych prac dyplomowych po ukończeniu I stopnia studiów wynika, że obaj opiekunowie i obaj recenzenci byli niesamodzielnymi pracownikami nauki. Przewodniczącymi obu komisji dyplomowych byli samodzielni pracownicy nauki.

1.7.2.

System oceniania i sprawdzania efektów kształcenia należy uznać za rzetelny, przejrzysty i niebudzący zastrzeżeń, stawiane zaś oceny wystarczająco zróżnicowane, a w związku z tym

wiarygodne. Wymagania stawiane studentom są jasno sformułowane w kartach przedmiotów, które są dostępne dla wszystkich zainteresowanych. Można uznać, że sprawdzanie i ocenianie efektów kształcenia przebiega prawidłowo, że system jest przejrzysty. Ponadto studenci mają możliwość na bieżąco, przy pomocy ankiety ewaluacyjnej, w przypadku każdego wykładanego przedmiotu oceniać zasadność przyjętych metod i formułowanych efektów kształcenia, jak również oceniać postawę nauczyciela akademickiego, jego wiarygodność i bezstronność. Ankietyzacja dotyczy wszystkich przedmiotów, po zakończeniu każdego cyklu zajęć. Natomiast po zakończeniu I i II stopnia studiów studenci mogą również w ankiecie absolwenta wyrazić swoją opinię o systemie sprawdzania i oceniania efektów kształcenia całego cyklu dydaktycznego.

Analiza struktury ocen w ostatniej sesji egzaminacyjnej pozwala na stwierdzenie, że oceny są zróżnicowane. Choć widać pewną przewagę ocen bardzo dobrych, występuje pełna skala ocen: 2,0 – 8, 3,0 – 9, 4,0 – 13, 4,5 – 5, 5,0 37 (Tabela 5 Raport...). W ocenie ZO stosowany przez Jednostkę system ocen jest kompletny i przejrzysty.

Nie budzi również wątpliwości organizacja procesu dyplomowania. Egzaminy dyplomowe przebiegają zgodnie z procedurami przyjętymi na Uczelni. Przegląd losowo wybranych prac dyplomowych wykazał, pomimo pewnych zastrzeżeń, co do merytorycznej wartości prac i rzetelności opinii promotora i recenzenta (dokumentacja kompletna), że egzamin dyplomowy przebiegał zgodnie z przyjętymi zasadami.

3.Uzasadnienie:

Koncepcja kształcenia odpowiada misji i strategii rozwoju Uczelni. W Jednostce podejmowane są próby elastycznego dostosowywania się do bieżącej sytuacji rynku pracy przez poszerzenie oferty specjalności, przy jednoczesnym intensywnym działaniu w kierunku podnoszenia kwalifikacji kadry naukowo-dydaktycznej.

Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do trzech obszarów kształcenia, wskazała dziedziny nauki oraz dyscypliny naukowe (obszar nauk humanistycznych i obszar nauk społecznych oraz nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej). Jednak tylko do dwóch obszarów odniosła efekty kształcenia dla kierunku „filozofia”. W przedstawionej dokumentacji, w tym również w przedstawionym Raporcie samooceny, panuje chaos informacyjny i jest niekompletna.

Przyjęto zbyt szeroką formułę obszarów kształcenia (w przypadku deklaracji przynależności kierunku do trzech obszarów), trudną do zrealizowania i weryfikacji efektów kształcenia. Ponadto, jak zaznaczono w pkt 1.3, problematyczne jest odpowiednie przyporządkowanie ocenianego kierunku do obszarów kształcenia, co budzi niepokój ZO PKA.

W ocenie ZO PKA duża część Kart przedmiotów jest błędnie sporządzona i zawiera nieprawidłowe odniesienia do efektów kierunkowych, co uniemożliwia właściwą weryfikację nabytej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów, jak również budzi wątpliwości, co do spójności całej koncepcji kształcenia.

Analiza Kart przedmiotów nasuwa również wątpliwości, czy dobór treści programowych jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia i czy zakładane efekty kształcenia da się należycie zweryfikować.

Karty przedmiotu, sporządzone w oparciu o wzór obowiązujący na Uczelni zawierają treści programowe i spis literatury odzwierciedlający aktualny stan wiedzy w zakresie poszczególnych dziedzin filozoficznych. Są jednak przypadki, które nie dają rękojmi, że zakładane treści programowe znajdą swoje odzwierciedlenie w efektach kształcenia.

Program studiów odpowiada warunkom określonym w standardach kształcenia, jakie wymagane są w przygotowaniu do wykonywania zawodu nauczyciela w zakresie treści odnoszących się do modułów: psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego, a przyporządkowana im liczba punktów ECTS jest zgodna z obowiązującymi przepisami. Natomiast w zakresie przygotowania studentów do stosowania technologii informacyjnych, a opisanych w standardach kształcenia, nie zostały spełnione.

Przyjęte metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, sprzyjają ich aktywności i umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności zaś opanowanie podstawowego warsztatu naukowego umożliwiającego podjęcie badań i przygotowanie prac dyplomowych.

Przyjęty w programie studiów I stopnia czas trwania kształcenia daje możliwość realizacji treści programowych oraz osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Stosowana przez Jednostkę punktacja ECTS nie budzi wątpliwości i odpowiada przyjętym na Uczelni zasadom.

W Kartach przedmiotów prawidłowo przypisano odpowiednią liczbę punktów ECTS.

Jednostka spełnia od strony formalnej wymagane kryteria dostępności zajęć fakultatywnych. Program kształcenia zakłada możliwość wyboru przedmiotów na wszystkich, poza pierwszym semestrem, ale w ocenie studentów nie jest on w pełni satysfakcjonujący. Organizacja procesu kształcenia na kierunku „filozofia” odpowiada przyjętym na Uczelni zasadom.

Studia na ocenianym kierunku przewidują praktyki studenckie. Program tych praktyk realizowany jest pod opieką kompetentnych osób i wpisuje się w proces kształcenia. Niestety dla praktyk nie określono formalnie efektów kształcenia, co uniemożliwia ZO ocenę stopnia realizacji programu praktyk.

Zainteresowanie studentów wymianą międzynarodową w jej różnych formach jest niewielkie. Przytoczone dane dotyczące lat 2013-2016 świadczą o tym, że choć istnieje spory dorobek naukowy i potencjał kadry naukowo dydaktycznej, jak również program studiów sprzyjający umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, w praktyce nie znajduje to większego zainteresowania wśród studentów. Niepokoi kwestia umiędzynarodowienia procesu kształcenia i bardzo słabe zainteresowanie studentów wymianą międzynarodową.

Oceniana Jednostka sformułowała koncepcję programową dla kształcenia na kierunku „filozofia”, zgodną z misją i strategią Uniwersytetu Pedagogicznego. Projektując rozwój kierunku bierze się pod uwagę uwarunkowania zewnętrzne, czyli otoczenie, jak również wewnętrzne zmiany, jakie zachodzą w samej filozofii i współczesnej humanistyce. Program kształcenia odnosi się do obszarów: nauk humanistycznych i społecznych.

Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów raz do jednego, dwóch i trzech obszarów kształcenia, mianowicie do obszaru nauk humanistycznych i obszaru nauk społecznych oraz nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej. Natomiast same efekty kształcenia przyporządkowano jedynie do dwóch: nauk humanistycznych i nauk społecznych. Występuje również brak spójności zapisów w przedstawionych dokumentach. W ocenie ZO przyjęto zbyt szeroką formułę, co do obszarów kształcenia, trudną do zrealizowania i weryfikacji efektów kształcenia; a z analizy samych Kart przedmiotów nie wynika jednoznacznie, że dobór treści programowych jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia i czy zakładane efekty kształcenia da się należycie

zweryfikować.

Wymagania rekrutacyjne stawiane kandydatom na kierunek „filozofia” sformułowano przejrzysto, a wszystkie informacje są łatwo dostępne na stronach internetowych Uczelni oraz Instytutu. Określone w przepisach procedury i kryteria rekrutacyjne dają równe szanse wszystkim kandydatom, Instytutowi zaś gwarantują dobór odpowiedniej liczby studentów, adekwatnej do potencjału naukowo-dydaktycznego.

W Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej i na Wydziale Humanistycznym zostały opracowane i wdrożone procedury identyfikacji i potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Na kierunku „filozofia” wypracowano system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia, zapewniający bezstronne traktowanie wszystkich studentów oraz rzetelność w ocenianiu. Stosowany system sprawdzania i oceniania studentów w opinii ZO PKA należy ocenić pozytywnie. Umożliwia on stałą weryfikację procesu dydaktycznego oraz ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (na co nie zawsze wskazują zapisy w Kartach przedmiotów).

Mimo wszystko pozytywnie należy ocenić formalne ocenianie i sprawdzania efektów kształcenia. Jest ono bezstronne i przejrzyste, a stawiane oceny adekwatne i wystarczająco zróżnicowane. Studenci mają zapewniony dostęp do niezbędnych informacji dotyczących procesu kształcenia.

4. Zalecenia:

1. Należy ponownie rozpatrzyć przypisanie kierunku do właściwych obszarów kształcenia, dziedzin i dyscyplin;
2. Należy uporządkować dokumentację dotyczącą kierunku (w tym ujednoczyć zapisy dot. przypisania kierunku do obszarów nauki i dokonać korekty w systemie POL-on);
3. Należy przeprowadzić gruntowny przegląd Kart przedmiotów i uzupełnić braki dotyczące odpowiednich symboli odniesień do efektów kierunkowych, ściślejsze określenie metod dydaktycznych w powiązaniu z treściami programowymi oraz zakładanymi efektami kształcenia, jak również form sprawdzania efektów kształcenia;
4. Należy przeprowadzić szkolenie dla kadry naukowo-dydaktycznej w zakresie

prawidłowego sporządzania Kart przedmiotów;

5. Należy rozpatrzyć wprowadzenie systemu wyboru przedmiotów fakultatywnych i specjalnościowych, który zapewni studentom rzeczywistą możliwość ich wyboru;
6. W przypadku praktyk zaleca się stosowanie skali ocen obowiązującej na uczelni (od 2,0 - 5,0) zamiast zapisu „za” oraz przypisanie im odpowiednich efektów kształcenia;
7. Należy stworzyć warunki dla aktywnego uczestnictwa studentów w różnych formach międzynarodowej i krajowej wymiany naukowej;
8. Opiekę nad pracami dyplomowymi, a także recenzowanie prac dyplomowych należy powierzyć samodzielnym pracownikom nauki.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszaram kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena: częściowo

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1.

W Jednostce na kierunku „filozofia” prowadzone były do roku akademickiego 2014/2015 studia I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Wskutek niskiego naboru na studia II stopnia od roku akademickiego 2015/2016 zrezygnowano z ich prowadzenia. Jednak w

Raporcie samooceny i przedłożonej dokumentacji pojawia się chaos informacyjny. Raport samooceny mówi o prowadzonych studiach I i II stopnia na kierunku „filozofia”, podobnie jak system POL-on. Mimo tego Jednostka nie przedstawiła minimum kadrowego odnoszącego się do studiów na poziomie II stopnia, ani nie przedłożyła też stosownej uchwały Senatu UP o zakończeniu, bądź zawieszeniu studiów II stopnia (por. Ustawa PoSW Roz.1 Art. 11a,5).

Do minimum kadrowego na kierunku „filozofia”, na studiach I stopnia Uczelnia zgłosił 11 nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w obszarze nauk humanistycznych, w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie filozofia.

Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z Władzami Wydziału i Instytutu. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego, których treść zweryfikowano z informacjami zawartymi w systemie POL-on. Stwierdzono, że 5 pracowników samodzielnych posiada obciążenia dydaktyczne spełniające kryterium obciążeń minimalnych dla samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych w ilości co najmniej 30 godzin, zaś pozostałych 6 (5 doktorów habilitowanych i 1 doktor) co najmniej 60 godzin. W załączniku podano, kto z doktorów habilitowanych rozliczany jest z 60 godzin zajęć dydaktycznych, wymaganych dla doktorów.

Minimum kadrowe dla studiów I stopnia na kierunku „filozofia” nie spełnia wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) w zakresie: liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, a także wymiaru prowadzonych zajęć dydaktycznych, bowiem w minimum kadrowym nie uwzględniono nauczycieli akademickich reprezentujących wszystkie obszary, do których kierunku został przyporządkowany (obszar nauk humanistycznych i nauk społecznych, bo do takich obszarów przypisano kierunkowe efekty kształcenia – por. 1.3). W przedstawionym minimum kadrowym nie ma nauczycieli akademickich reprezentujących obszar nauk społecznych.

2.2.

Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe dla kierunku „filozofia” na studiach I stopnia, posiadają wyłącznie dorobek naukowy w zakresie obszaru nauk humanistycznych. Tym samym nie zapewniają realizacji programu studiów i efektów kształcenia w deklarowanych obszarach nauk.

Odnosząc się do wymogów zabezpieczenia kadrowego na kierunku „filozofia”, należy stwierdzić, że struktura kwalifikacji kadry zgłoszonej do minimum kadrowego nie w pełni odpowiada prawnym wymogom kształcenia w profilu ogólnoakademickim. Liczba nauczycieli akademickich (11) odpowiada liczbie studentów (29), co realizuje wymagania prawne zachowanych proporcji (1:2,63)).

W strukturze minimum kadrowego wymieniono 11 nauczycieli akademickich, w tym 3 profesorów tytularnych, 7 doktorów habilitowanych i 1 doktor. Wszyscy mają dorobek w obszarze nauk humanistycznych, dyscyplinie filozofia.

Ponadto wśród nauczycieli akademickich nieujętych w minimum kadrowym, a wspierających kształcenie na kierunku jest 2 doktorów habilitowanych, 3 doktorów i magistrów – reprezentujących kompetencje w dziedzinie nauk humanistycznych (9) i dyscyplinie filozofia (9) oraz w dziedzinie nauk społecznych (10) i dyscyplinach takich jak politologia (1), pedagogika (5), socjologia (1) oraz psychologia (3). Zabezpiecza to w pełni możliwość realizacji programu i planu studiów, pomimo nie spełnienia wymogów formalnych w minimum kadrowym.

2.3.

Dorobek naukowy i doświadczenie badawcze oraz dydaktyczne nauczycieli akademickich z minimum kadrowego (obszar nauk humanistycznych) i pozostałych pracowników prowadzących zajęcia na kierunku (obszary nauk humanistycznych i nauk społecznych) są adekwatne do programu studiów zdefiniowanych dwóch obszarach (nauk humanistycznych i nauk społecznych) dla efektów kształcenia na kierunku „filozofia”.

Zgodność kwalifikacji i kompetencji dydaktycznych kadry naukowo-dydaktycznej (łącznie tej pozostającej zarówno w minimum kadrowym, jak i poza nim) potwierdza kompletna względem programu studiów i efektów kształcenia struktura kwalifikacji pracowników, obejmująca zarówno podstawowe działy przedmiotowe filozofii, jak i badania specjalistyczne mieszczące się w dyscyplinach. Świadczą o tym biografie naukowe pracowników, a także

przegląd publikacji pracowników za ostatnie 4 lata. Kadra prezentuje duże doświadczenie dydaktyczne, w kilku przypadkach wypracowane wcześniej w innych uniwersytetach (por. pozyskani profesorowie i doktorzy habilitowani). W Jednostce istnieje również możliwość doskonalenia się w nauczaniu na odległość, choć aktualnie nie ma na takie zajęcia zapotrzebowania.

Zajęcia obsadzone są zgodnie z kompetencjami pracowników i nie stwierdzono odstępstw od tej zasady. Zachowana jest równowaga obciążania obowiązkami dydaktycznymi wśród kadry obsługującej kierunek.

ZO przeprowadził jedynie dwie hospitacje zajęć dydaktycznych, co wynikało z rozkładu zajęć w terminie przypadającym na czas wizytacji PKA. Zarówno hospitowany wykład, jak i ćwiczenia poprowadzone były na bardzo wysokim poziomie kompetencji merytorycznych i dydaktycznych osób prowadzących zajęcia. Były one dobrze osadzone w przestrzeni historyczno-filozoficznej i wspierane licznymi przykładami materiałów źródłowych.

2.4.

W Jednostce działa uczelniany system polityki kadrowej polegający na prowadzeniu okresowych ocen pracowników, w których uwzględnia się ich dorobek naukowy i popularyzatorski, dorobek dydaktyczny oraz organizacyjny.

Zatrudnienie nowych nauczycieli akademickich odbywa się w drodze konkursu. Za publikacje przyznawane są dodatki motywacyjne i udzielane są urlopy naukowe na prowadzenie badań i wyjazdy zagraniczne. Z analizy kart ocen pracowników wynika, że oceny są szczegółowe i rzetelne. Podstawą oceny w sferze dydaktyki są protokoły z hospitacji zajęć i wyniki ich ewaluacji na podstawie prowadzonych analiz ankiet studentów.

W trakcie przeglądu kart ocen pracownika stwierdzono – obok ocen pozytywnych - propozycje ocen negatywnych, wobec adiunkta i 2 doktorów habilitowanych, uzasadniając to brakiem publikacji. Ostatecznie komisja oceniająca zmieniła je na warunkowe zalecając aktywizację w aktywności publikacyjnej pracowników samodzielnych, przedłużenie zatrudnienia doktora uzasadniono ochroną prawną z powodu działalności w związkach zawodowych. Z informacji dyrekcji i kart ocen wynika, że pracownicy Ci uzyskiwali zarazem

wysokie oceny za dydaktykę.

Zauważono także w jednym przypadku, że wysoka aktywność publikacyjna nie przekłada się na wysokie noty w ewaluacji dydaktyki. Analiza ta wykazuje, że poziom naukowy i dydaktyczny kadry jest wprawdzie wysoki, ale w zespole są pojedyncze osoby, które w sferze publikacji odstają, skupiając się na dydaktyce. Ten stan rzeczy pozwala jednakowoż na realizację programu kształcenia i zakładanych efektów kształcenia.

Polityka kadrowa w Jednostce umożliwia właściwy dobór kadry nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć i motywuje dalszy rozwój kompetencji badawczych i dydaktycznych oraz w rozwijaniu kontaktów zagranicznych.

Efektom polityki kadrowej jest wzmocnienie potencjału naukowego kadry (w ciągu ostatnich 5 lat 9 pracowników uzyskało habilitację i 1 otrzymał tytuł profesora). W tym czasie zatrudniono także 2 profesorów tytularnych o wybitnej pozycji w filozofii, oraz 6 doktorów habilitowanych. Dzięki dynamicznej rozwijającej się polityce kadrowej Jednostka uzyskała uprawnienia do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie „filozofia”, co umożliwiło dalsze wypromowanie w zespole 3 doktorów w tej dyscyplinie.

W zakresie współpracy międzynarodowej godne podkreślenia jest uczestnictwo w międzynarodowych programach badawczych, konferencjach i stowarzyszeniach, zwłaszcza w zakresie historii filozofii nowożytnej i współczesnej oraz filozofii Wschodu.

Współpraca jest realizowana z wieloma uniwersytetami oraz ośrodkami zagranicznymi, takimi jak: Søren Kierkegaard Forskningscenteret w Kopenhadze. Współpraca naukowa w zakresie filozofii ekologicznej realizowana jest z The World Institute for Advanced Phenomenological Research and Learning w Berkeley, a współpraca naukowa dotycząca geometrii i logiki renesansu z Uniwersytetami w Sienie i we Florencji; w obszarze filozofii Karla Jaspersa zarówno w zakresie publikacji, jak i wydawnictw z filozofii Karla Jaspersa i działalności Światowych Towarzystw Jaspersowskich, do których przynależy Polskie Towarzystwo Karla Jaspersa, z Uniwersytetami w Grazu (Austriackie Towarzystwo Karla Jaspersa), w Bostonie (Amerykańskie Towarzystwo Jaspersowskie), w Bazylei i Uniwersytetem w Meinz. Do kadry IFiS należy prezes Polskiego Towarzystwa Karla Jaspersa i członek zarządu Międzynarodowego Stowarzyszenia KJ.

Instytut zaprasza na wykłady i kursy z ośrodków naukowych Szwecji, Czech, Austrii, Grecji, Turcji, Indii. Pracownicy IFiS wyjeżdżali na kwerendy, konsultacje, wykłady i konferencje naukowe do wyżej wymienionych krajów, a także do USA, Japonii, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Danii, Belgii, Szwajcarii, Hiszpanii, Włoch, Irlandii, Słowacji, Ukrainy, Białorusi. Najważniejszymi tematami współpracy międzynarodowej są: Filozofia S. Kierkegaarda (stała współpraca badawcza) oraz Filozofia C. Ja.

Instytut Filozofii i Socjologii jest również włączony we współpracę naukową dotyczącą wykorzystania nauk humanistycznych (w tym filozofii) przy tworzeniu programów komputerowych służących gromadzeniu wiedzy z Foundation of Research Technology w Hellas w Grecji.

Umieędzynarodowieniu kadry sprzyja ich zaangażowanie w działalność dydaktyczną na uczelniach zagranicznych. W latach 2013-2015 dziewięciu pracowników IFiS prowadziło zajęcia na uczelniach zagranicznych w 5 różnych krajach (Indie, Grecja, Czechy, Turcja i Islandia). W tym samym czasie znacznie większa ilość, bo 17 wykładowców z 10 krajów świata (Indii, Szwecji, Włoch, Austrii, Grecji, Szwajcarii, Wielkiej Brytanii, Japonii i Czech) prowadziło wykłady na Instytucie Filozofii i Socjologii.

W ramach programów międzynarodowych 5 pracowników IF mogło wyjechać do Niemiec, czy Francji. Natomiast, co należy podkreślić zdecydowanie większa grupa naukowców zagranicznych gościła w Instytucie Filozofii i Socjologii. Wymiana kadry mogła też być urzeczywistniona w ramach realizacji programów międzynarodowych, takich jak: grant badawczy "East Central European Migrations during the Cold World", grant badawczy we współpracy z L'Institut Catholique de Paris, grant badawczy „Kierkegaard and Classical Greek Thought” w ramach Goethe Universitat Frankfurt am Main, grant „Kierkegaard and the Crisis of the Contemporary World” w ramach Goethe Universitat Frankfurt am Main oraz grant badawczy z International Psychoanalytic University Berlin w ramach Humboldt-Stiftung

Oprócz wspólnej realizacji grantów odbywała się też wymiana z zagranicznymi ośrodkami akademickimi. Pracownicy IFiS wyjeżdżali do Turcji, Szwecji, Grecji, Słowacji i Irlandii (8 osób), a 3 pracowników uczestniczyło w stażach zagranicznych na wiodących uniwersytetach takich jak: University of Chicago, Uniwersytet Kalifornijski w Berkeley oraz w wiedeńskim instytucie Wiesenthal Institute for Holocaust Studies. W ramach tej wymiany Jednostka

mogła gościć 12 pracowników dydaktycznych z zagranicznych placówek naukowych.

Instytut wydaje czasopismo „ARGUMENT: Biannual Philosophical Journal”. Jest to półrocznik filozoficzny, w którym zamieszczane są artykuły w języku angielskim, polskim i niemieckim. Członkami Rady Naukowej są przedstawiciele różnych środowisk akademickich z kraju i zagranicy. Czasopismo włączone jest do European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences – ERIH PLUS, w punktacji ministerialnej oszacowane na 7 punktów.

2.4.

Jednostka prowadzi badania naukowe w obszarze i dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie „filozofia” oraz wykorzystuje odpowiednio kompetentną kadrę z obszaru nauk społecznych dla zapewnienia realizacji założonych efektów kształcenia w na kierunku filozofia. Ponadto kadra obsługująca kierunek intensywnie wspiera aktywność naukową studentów, służąc swoim doświadczeniem, czego efektem są referaty wygłoszone na konferencjach oraz wspólne publikacje studentów filozofii z nauczycielami akademickimi.

Siła kadry polega na wysokich kompetencjach w przedmiocie badań nad historią filozofii nowożytnej i współczesnej, metodologii nauk, filozofii człowieka, etyce, filozofii Boga, filozofii społecznej, a także w logice i filozofii Wschodu, która jest łączona z filozofią umysłu. W latach 2013-2016 pracownicy Instytutu Filozofii i Socjologii UP wydali 39 monograficznych książek, z czego filozofowie 28 pozycji. Prace te w znacznej mierze powstały dzięki grantom

2.5.

Rezultaty badań prowadzonych w Jednostce służą doskonaleniu kształcenia na kierunku „filozofa”. Prowadzone badania pokrywają się z szeroką paletą przedmiotów należących do programu studiów, a ponadto stanowią podstawę dla bogatej oferty przedmiotów do wyboru.

3. Uzasadnienie:

Jednostka posiada bogate zasoby kadrowe pozwalające realizować program studiów. Minimum kadrowe dla studiów I stopnia na kierunku „filozofia” zostało błędnie skonstruowane. Byłoby spełnione i stabilne, ale dla jednoobszarowych studiów filozoficznych, podczas gdy studia te zostały zdefiniowane, jako dwuobszarowe (co wynika z

przedstawionego programu kształcenia i określenia efektów kształcenia). Por. chaos w przypisywaniu kierunku do obszarów nauki, gdzie raz Jednostka definiuje studia I stopnia na kierunku „filozofia” jako kierunek jednoobszarowy (system POL-on; Raport samooceny, Tabela 8 - Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe na ocenianym kierunku), dwuobszarowy (Raport samooceny, Tabela 9 – Wykaz pozostałych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku; cz. II, 1.4 oraz w dokumentacji zatwierdzającej kierunkowe efekty kształcenia na poziomie Senatu i Rady Wydziału), a nawet trzyobszarowy, (Raport samooceny, Tabela s.1.). Pracownicy z obszaru nauk społecznych uczestniczą w wymaganym zakresie kompetencji i ilości godzin w procesie dydaktycznym, ale nie zostali wykazani do minimum kadrowego.

Pozostali nauczyciele akademicy (spoza minimum) to doktorzy habilitowani i doktorzy prowadzący badania zarówno w obszarze nauk humanistycznych, w dyscyplinie „filozofia”, jak i w obszarze nauk społecznych, w dyscyplinach takich jak: socjologia, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, politologia, pedagogika, psychologia. Pozwala to zabezpieczyć kompleksowo realizację założonych efektów kształcenia na kierunku filozofia.

Zadania dydaktyczne na kierunku „filozofia” realizują najbardziej twórczy, aktywni i doświadczeni naukowo nauczyciele akademicy, profesorowie tytularni i doktorzy habilitowani.

Należy docenić aktywną politykę kadrową prowadzoną w Jednostce, promującą rozwój naukowy i naukowo-dydaktyczny.

Pracownicy IFiS są włączeni w badania międzynarodowe, pracują w strukturach międzynarodowych, wykładają na uczelniach zagranicznych a w swoim Instytucie przyjmują pracowników dydaktycznych z wielu uniwersytetów świata. Ponadto stworzono dobre warunki do współpracy międzynarodowej i wykorzystania tych doświadczeń w dydaktyce.

4. Zalecenia :

1. Należy dokonać formalnego zakończenia lub zawieszenia prowadzonych studiów na kierunku „filozofia” studia II stopnia Uchwałą podjętą przez Senatu UP im. KEN w Krakowie;
2. Należy dokonać wyboru i korekty w przypisaniu kierunku do właściwych obszarów wiedzy;
3. Należy skorygować relacje między zadeklarowanym przyporządkowaniem kierunku do

obszaru kształcenia, a strukturą kompetencji osób z minimum kadrowego w nawiązaniu do Rozporządzenia MNiSW z dn. 3.10.2014 r. ws. warunków prowadzenia studiów... (Dz.U. z 2014 r. poz.131);

4. Należy uzupełnić minimum kadrowe dostosowując je do obowiązujących przepisów;

5. Należy rozważyć na etapie uzupełniania minimum kadrowe, czy jego skład nie uzupełnić o pozostałe dyscypliny wynikające z przyporządkowania kierunku do obszarów nauki;

6. Należy kontynuować starania na rzecz zapewnienia właściwej struktury wiekowej kadry i zastępowania nieaktywnych pracowników nowymi, rojującymi rozwój.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

1. Ocena: znacząco

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1.

Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym przede wszystkim w zakresie edukacji filozoficznej i etycznej, jako organizator Olimpiady Filozoficznej w szkołach średnich oraz w zakresie propagowania i nauczania filozofii w szkole. Była to i jest dobra baza współpracy ze szkołami ogólnokształcącymi Krakowa, Nowego Sącza, Limanowej, Rabki, Dębicy i innych miejscowości.

Na rok szkolny i akademicki 2013/2014 zawarte zostały 4 umowy z krakowskimi zespołami szkół ogólnokształcących (nr 1, 7, 9, 51), których przedmiotem była szeroka współpraca w prowadzeniu przez nauczycieli akademickich i studentów badań naukowo-dydaktycznych w szkole, dokumentowania organizacji i przebiegu lekcji w formie nagrań, przeprowadzania ćwiczeń praktycznych (także hospitowania lekcji, udzielania porada) oraz odbywania praktyk studenckich. Na rok 2014/2015 zawarto identyczną umowę z Zespołem Szkół Ogólnokształcących w Krakowie nr 8, i to jest ostatnia umowa wykazana w dokumentach.

Jednostka powołuje się na kontynuację tej współpracy przy okazji Olimpiady Filozoficznej i praktyk studenckich, a także na nową współpracę na podstawie umowy z I LO w Rabce. Szkołom tym nadawano status Szkoły Ćwiczeń UP. Umowy zawierały także wzajemne zobowiązanie do wymiany doświadczeń, wymiany kadry, a także prowadzenia wspólnych przedsięwzięć badawczo-dydaktycznych finansowanych z źródeł zewnętrznych. Aktualnie wskutek wyraźnego zmniejszenia się liczby studentów współpraca stała się mniej sformalizowana i skromniejsza względem ambitnych umów z 2013 roku.

W zakresie współpracy kulturalnej Jednostka współpracuje na podstawie umowy z takimi krakowskimi instytucjami jak: Muzeum Historii Fotografii im. Walerego Rzewuskiego, Stowarzyszeniem Pracownią Obywatelską, Komendą Straży Miejskiej, Stowarzyszeniem „Wiosna”, Centrum Ekspertyz Kryminalistycznych Spółka z o.o., Komendą Wojewódzką Policji, Grupą Interia.pl spółka z o.o., Fundacją „Ukryte skrzydła” - porozumienie zawarte w IX 2016. W tej współpracy jest też miejsce dla nauczycieli akademickich i studentów filozofii, co polega przede wszystkim na zapraszaniu do udziału przedstawicieli tych instytucji w otwartych wykładach gości uniwersytetu i konferencjach.

3.2.

Nie dotyczy.

3.Uzasadnienie:

Jednostka na płaszczyźnie współpracy z otoczeniem kulturalno-społecznym, głównie angażuje się w proces edukacji i popularyzacji wiedzy filozoficznej wśród młodzieży krakowskiej. W stosunku do zawartych umów z przed 2013 r. w chwili obecnej zakres współpracy uległ ograniczeniu i odformalizowaniu, czego niewątpliwie w znacznym stopniu był zmniejszony nabór na studia i ograniczonego zainteresowania ze strony partnerów edukacją filozoficzną. Obecna współpraca ma raczej charakter bardziej spersonalizowany, niż zinstytucjonalizowany. Jednak w niewielkim stopniu włącza przedstawicieli oświaty do procesu wpływania na projektowanie programu studiów. Aktualnie brak jest znamion procesu trwałego, posiadającego pewne ramy instytucjonalne. Brak też jest rady pracodawców, co w opisanej sytuacji trudno uczynić zarzutem.

Jednostka jest otwarta na udział otoczenia społecznego w konferencjach naukowych i innych

formach pełnienia przez środowisko naukowe swej misji kulturotwórczej. Ponadto pracownicy występują w organizowanych w Krakowie spotkaniach popularyzujących filozofię, m. in. w cyklu wykładów „Biesiady Filozoficzne”.

W zakresie współpracy z otoczeniem gospodarczym Jednostka nie jest aktywnie zaangażowana, co jest wynikiem specyfiki kierunku, nie mniej deklaruje otwartość w problematyce etyki ekologicznej i gospodarczej oraz w zakresie etyki zarządzania, czemu sprzyjają studia na pokrewnym nowym kierunku Etyka – mediacje i negocjacje.

4.Zalecenia:

1. Należy zintensyfikować formalną współpracę z interesariuszami zewnętrznymi i urealnić ich wpływ na program kształcenia;
2. Należy rozpatrzyć zawarcie nowych, uaktualnionych umów o współpracy z określeniem jej programu;
3. Jakkolwiek kształcenie pedagogiczne studentów na specjalności nauczycielskiej opiera się na kadrze pedagogicznej zatrudnionej w Uczelni, należy dążyć do włączenia większego grona najaktywniejszych przedstawicieli współpracujących szkół do zinstytucjonalizowanych konsultacji w zakresie określenia adaptacji programu kształcenia w jednostce do praktyki nauczania „filozofii” i „etyki” w szkole.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1.

Jednostka mieści się w budynku głównym Uniwersytetu i współdzieli 8 sal dydaktycznych z inną jednostką uczelni. Są to głównie sale ćwiczeniowe w liczbie 7 na 35 osób i 1 sala wykładowa na 80 osób, w tym pracownia wyposażona w 15 stanowisk komputerowych. Łączna powierzchnia sal – 289,73m². Wszystkie sale są wyposażone w projektory obrazu, komputery, a pracownicy mogą ponadto korzystać z przenośnych wizualizerów. W 10 pokojach pracowniczych, w tym pokojach dyrekcji i sekretariatu, jest trochę ciasno w wypadku obecności wszystkich pracowników. Dotyczy to zwłaszcza pomieszczeń większych, tj. 5-6 osobowych katedr. Łączna powierzchnia pokoi pracowniczych – 177,46 m². Do dyspozycji pracowników są: kserokopiarka (sekretariacie), komputery, skanery, drukarki. Jednostka korzysta z sali komputerowej na 15 stanowisk, służącej głównie nauce pracy na oprogramowaniu. Studenci mogą korzystać z kserokopiarki.

4.2.

Pracownicy i studenci korzystają ze znajdującej się w budynku biblioteki, która zapewnia studentom i pracownikom bezpośredni dostęp do zasobów bibliotecznych i informatycznych, w tym do zwartych w Wirtualnej Bibliotece Nauki. Studenci i pracownicy korzystają głównie z dobrze wyposażonej i bogatej w połączone dawne i najnowsze zasoby Biblioteki Instytutu Filozofii i Socjologii oraz Instytutu Politologii, która dysponuje 35 tys. książek, 25 tytułami czasopism, 50 filmami edukacyjnymi i czytelnią.

Przegląd zasobów dowodzi, że w zasobach znajdują się pozycje z wszystkich działów filozofii, z wszystkich okresów jej historii, a także najnowsze wydawnictwa i czasopisma, co pozwala stwierdzić, że dostęp do specjalistycznego księgozbioru jest bezpośredni i wspomagany przez personel, kompetentny i wyposażony w narzędzia informacji naukowej. Wizytujący mogli naocznie stwierdzić, że pracownicy naukowcy i studenci na bieżąco są wspierani przez personel Biblioteki w dostępie do zasobów. Panuje tam bardzo życzliwa atmosfera, a biblioteka jest wypełniona studentami. Warto zaznaczyć, że studenci i wykładowcy wprowadzili nieoficjalny obieg literatury, to znaczy w Instytucie wykładane są zbędne książki, celem wykorzystania przez potrzebujących. W bibliotece Instytutu Filozofii i Socjologii wyznaczono zostało miejsce, aby można było pozostawiać w teczkach materiały dydaktyczne na zajęcia, kserokopie tekstów źródłowych, a także takie, które służą pracy indywidualnej i

dzieleniu się wynikami własnych badań.

Do dyspozycji studentów i pracowników są też zasoby znajdującej się w przyległym obiekcie Biblioteki Głównej UP, w tym Mediateka i znajdujące się tam 9 stanowisk komputerowych i czytelnia.

W budynku jest dostęp do Wi-Fi.

4.3.

W Uniwersytecie funkcjonuje Platforma E-Learningowa Moodle. Jednostka prowadziła na niej w roku akademickim 2015/2016 zajęcia z przedmiotu „ochrona własności intelektualnej”. Proponowane były także zajęcia z innych przedmiotów jak np. [Cultural Studies 1. Reading Cultural Texts](#), Cultural Studies 2. Individual and Collective Identity oraz „podstawy kulturoznawstwa”. Oferta jednak nie znalazła dostatecznego grona zainteresowanych. Jednostka wprawdzie dysponuje kadrą przygotowaną do podjęcia kształcenia na odległość, ale zajęć takich aktualnie nie realizuje się na „Filozofii”.

3. Uzasadnienie:

Przestrzeń i wyposażenie sal dydaktycznych jest funkcjonalna i wystarczająca dla procesu dydaktycznego. Natomiast umieszczenie pracowników w gabinetach służących pracy naukowej, zebraniom naukowym i konsultacjom ze studentami przedstawia się znacznie mniej korzystnie. Jest tam w opinii pracowników zbyt ciasno, co zostało potwierdzone w czasie obchodu pomieszczeń.

Wsparcie biblioteczne i informatyczne jest dobre: bogate zasoby biblioteczne, zapewniają w pełni możliwość lektury klasyki i nowości. Ponadto, co należy podkreślić jest łatwy dostęp do informacji naukowej i Wirtualnej Biblioteki. W Jednostce podjęto próbę prowadzenia zajęć e-learningowych. Jednak mimo przygotowania kadry i oferty, wykładów w języku polskim i angielskim brak jest zainteresowania ze strony studentów do korzystania z tej formy kształcenia.

4.Zalecenia:

1. Należy podjąć starania w sprawie poprawy warunków lokalowych kadry naukowo-dydaktycznej Jednostki.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1.

W ocenie ZO PKA władze wizytowanego kierunku dokładają wszelkich starań, aby pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna w maksymalny sposób wspierała cały proces kształcenia.

Kadra naukowo-dydaktyczna zwraca bardzo dużą uwagę do zapewnienia wysokiego poziomu kształcenia, a z powodu bardzo małej liczby studentów kontakt z nauczycielami akademickimi odbywa się często na zasadzie relacji mistrz-uczeń. Przekłada się to na wspieranie aktywności naukowej studentów, czego efektem są referaty wygłoszone na konferencjach oraz publikacje z nauczycielami akademickimi.

Na kierunku „filozofia” na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie studenci otrzymują wszystkie świadczenia wymienione w art. 173 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z § 8 Regulaminu ustalania wysokości przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów. Za rozpatrywanie wniosków odpowiedzialny jest Dziekan Wydziału Humanistycznego. Proponowane stawki, w przypadku stypendium rektora, dla najlepszych studentów niewątpliwie pełnią rolę motywującą do osiągnięcia bardzo dobrych wyników w pracy. Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się na podstawie Regulaminu pomocy materialnej. Jest on w ocenie studentów w pełni przejrzysty i zrozumiały.

Na wizytowanym kierunku nie jest prowadzone kształcenie na odległość.

5.2.

W Instytucie Filozofii i Socjologii UP w Krakowie stworzono warunki do udziału studentów w międzynarodowych inicjatywach naukowo–badawczych. Wydział posiada podpisane umowy dotyczące wymiany międzynarodowej, w tym również krajowej. Jednostka prowadzi krajową wymianę studentów w ramach systemu MOST.

W jednostce powołany został koordynator ds. programu Erasmus+. Informacje o możliwościach wyjazdu w ramach programu Erasmus zamieszczane są na stronach internetowych, ale część informacji przekazują również wykładowcy. Koordynator wydziałowy organizuje dla wszystkich Instytutów tzw. „Info day“, w którym uczestniczą również studenci zagraniczni, oraz studenci z Polski, którzy już wzięli udział w takich programach. Student, który spełni wymagania rekrutacji, przed wyjazdem przygotowuje plan wykładów, w których weźmie udział na uczelni zagranicznej. Aby zaliczyć obowiązkową liczbę punktów ECTS, plan powinien być zbliżony do zajęć, które realizowane są na uczelni macierzystej. W przypadku trudności w realizacji planu, student ma możliwość uzupełnić brakujące punkty po powrocie.

W latach 2013-2015 w ramach wymiany z zagranicznymi ośrodkami akademickimi wyjechało 2 studentów, do Czech (Praga) i Niemiec (Ludwigsburg). Małe zainteresowanie wyjazdami studentów tłumaczyć należy m.in. wysokimi kosztami utrzymania polskich studentów za granicą. Większość z nich w wyniku sytuacji ekonomicznej zmuszona jest w trakcie studiów pracować, co eliminuje możliwość ich uczestniczenia w wyjazdach zagranicznych.

W ramach międzynarodowego projektu badawczego „Narracje”, który prowadzi Wydział Filozoficzny Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu im. Iwana Franki we współpracy z Ukraińskim Stowarzyszeniem Kulturologów w ramach realizowanego projektu 3 studentów zagranicznych przyjechało do Krakowa.

5.3.

Władze Jednostki w znaczącym stopniu wspierają proces nawiązywania kontaktów studentów z ogólnopolskim środowiskiem akademickim, otoczeniem społecznym i

kulturalnym. Studenci mogą uczestniczyć w pracach Koła Naukowego „Arche”, przy organizacji Małopolskiej Olimpiady Filozoficznej, Dni otwartych, Festiwalu Nauki oraz organizacji labiryntów filozoficznych. Zainteresowani studenci mają możliwość uczestniczenia w konferencjach naukowych, które Uczelnia wspiera finansowo.

Natomiast wsparcie studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy jest znikome. Odbywa się to jedynie za pośrednictwem zawartych umów ze szkołami na realizację praktyk zawodowych. Podjęte jednostkowe działania w tym zakresie nie stwarzają możliwości, nie stanowią pomostu pomiędzy studentami, a rynkiem pracy, co nie przekłada się na efektywne wsparcie.

Studenci kierunku filozofia na UP w Krakowie nie korzystają również z przygotowanej oferty kursów i szkoleń organizowanych przez Biuro Karier. Niewątpliwie brak zainteresowania tymi formami edukacji wynika z faktu, że zdecydowana większość studentów podejmuje pracę zarobkową i nie dysponuje czasem.

5.4.

Na wizytowanym kierunku bardzo dobrze funkcjonuje Biuro Osób Niepełnosprawnych (BON), którego zadaniem jest pomoc studentom w trudnych sytuacjach. Celem tego wsparcia jest włączanie osób niepełnosprawnych w główny nurt kształcenia przy utrzymaniu wysokich standardów jakości kształcenia. Z tego też powodu BON organizuje cyklicznie szkolenia dla pracowników naukowo-dydaktycznych oraz administracyjnych, które to mają przybliżyć problematykę niepełnosprawności.

Regulamin Studiów zapewnia zainteresowanym studentom niepełnosprawnym dostęp do indywidualnej organizacji studiów oraz tłumacza migowego, który zapewnia opiekę oraz pośredniczy w komunikacji pomiędzy studentem z Uczelnią. Interesującym rozwiązaniem jest wprowadzenie stałego wsparcia psychologa i psychiatry dla studentów z zaburzeniami psychicznymi.

Na Uczelni funkcjonuje stypendium dla osób z niepełnosprawnością, które przyznawane jest na wniosek studenta. Należy podkreślić, że większość budynków Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z różnego rodzaju

niepełnosprawnościami.

5.5.

Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów filozofii w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym za pośrednictwem sekretariatu. Wszelkie informacje dotyczące programu kształcenia i procedur dotyczących toku studiów umieszczane są w gablotach na terenie Uczelni (dziekanat, zakłady merytoryczne), stronie internetowej, wirtualnym dziekanacie oraz kontaktach indywidualnych studentów. Liczba pracowników administracji jest w pełni dostosowana do potrzeb studentów.

Warto podkreślić, że pracownicy administracji ciągle podnoszą swoje kwalifikacje korzystając z wewnętrznych szkoleń. Obsługą świadczeń pomocy materialnej zajmuje się specjalnie powołany Dział ds. pomocy materialnej, na którego podstronie można znaleźć wszystkie niezbędne materiały, do samodzielnego przygotowania dokumentów do złożenia wniosku o stypendium lub zapomogę.

Studenci filozofii mają zapewniony publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia, procedurach dotyczących toku studiów za pośrednictwem strony internetowej. W Uczelni działa system Wirtualna Uczelnia, którego zadaniem jest obsługa procesu kształcenia pod względem organizacyjnym (np. elektroniczny indeks).

3. Uzasadnienie:

Instytut Filozofii stworzył warunki do udziału studentów w międzynarodowych programach mobilności. Studenci otrzymują o nich informacje, a pomimo tego istnieje stosunkowo nikłe zainteresowanie programami wymiany studentów. Niewątpliwie jedną z przyczyn należy upatrywać w sytuacji ekonomicznej studentów.

Wizytowany kierunek spełnia wszystkie standardy wsparcia procesu uczenia się, prowadzenia i uczestniczenia studentów w badaniach naukowych, ale w nieznacznym stopniu angażuje się w działania wspierające studentów w procesie wejścia na rynek pracy.

Sprawnie działa (BON) wsparcie dla studentów z niepełnosprawnością, które działa wielopłaszczyznowo oraz obsługa administracyjna.

4. Zalecenia:

1. Należy zintensyfikować działania w celu zpopularyzowania programu Erasmus +.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1.Ocena - znacząco

2.Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

Funkcjonujący na kierunku studiów „filozofia” wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia został wdrożony na mocy zarządzenia nr 25/2009 Rektora z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia. W celu udoskonalenia jakości kształcenia, na podstawie Zarządzenia nr R/Z.0201-44/2011 Rektora z dnia 22 listopada 2011 r. określono struktury organizacyjne jakości kształcenia w Uczelni, w tym powołano Senacką Komisję ds. Jakości Kształcenia, wydziałowe zespoły ds. jakości kształcenia, zespoły kierunkowe ds. jakości kształcenia, stanowisko ds. jakości kształcenia

oraz stanowisko zajmujące się badaniem losów zawodowych absolwentów. Obecnie funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia opiera się na Zarządzeniu nr R/Z.0201-8/2013 Rektora z dnia 15 kwietnia 2013 r. Wyznaczone we właściwych dokumentach cele wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia są zgodne z realizowaną na Uczelni i Wydziale z polityką jakości kształcenia.

Wykonywanie zadań Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia na ocenianym kierunku powierzono Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Należy stwierdzić, iż zakres odpowiedzialności i uprawnień poszczególnych osób w strukturze organizacyjnej zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku przyznany został w sposób przejrzysty i jednoznaczny. Do najistotniejszych działań wskazanych gremiów należy bieżące monitorowanie procesu kształcenia poprzez analizę programów kształcenia, badanie zgodności zakładanych celów kształcenia z ich realizacją w poszczególnych modułach programu, oraz wielopłaszczyznowa analiza i ocena wprowadzenia modyfikacji realizowanych programów kształcenia. W skład Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia wchodzi Dyrekcja Instytutu oraz koordynatorzy wszystkich prowadzonych w Instytucie kierunków. Działaniami Komisji koordynuje kierownik Komisji, który zwołuje spotkania i przewodniczy obradom, a następnie składa sprawozdanie z podejmowanych działań Dyrekcji Instytutu oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia corocznie przygotowuje sprawozdanie z zadań bieżących, które pomaga identyfikować obszary wymagające poprawy oraz przeanalizować podejmowane obecnie działania dotyczące programu kształcenia, w tym bilansu punktacji ECTS, przygotowania kart kursów, kryteriów przyznawania ocen, analizę dostępnej infrastruktury dydaktycznej, ankietyzacji studentów, procesu hospitacji, sposobu gromadzenia dokumentacji związanej z funkcjonowaniem systemu zapewniania jakości kształcenia.

Prorektor ds. Kształcenia, Senacka Komisja ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia oraz Kierunkowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia sprawują nadzór nad prawidłowością działań wprowadzanych w zakresie poszczególnych mechanizmów funkcjonowania systemu. W przypadku kierunku „filozofia” bieżące sprawy dyskutowane są na zebraniach Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, w których uczestniczy Kierownik ds. Jakości Kształcenia kierunku. W ramach przyznanych kompetencji, zwołuje on

również osobne posiedzenia członków Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia.

Udział interesariuszy zewnętrznych w procesach związanych z monitorowaniem, oceną i doskonaleniem jakości programu i procesu kształcenia oraz osiągniętych efektów kształcenia na ocenianym kierunku, a także ich wpływ na podejmowanie decyzji związanych z zapewnieniem i doskonaleniem jakości kształcenia jest niewielki, co wykazano w niżej omówionych punktach.

6.1.1.

Projektowanie efektów kształcenia na kierunku „filozofia” oraz wprowadzanie zmian w ich treści (zasady określone w Zarządzeniu Rektora nr R-25/2009 ws. wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia) przebiega przy udziale głównie interesariuszy wewnętrznych, zapewniając im wpływ na program studiów, realizowane efekty kształcenia i ich weryfikację. Zgłaszane przez kadrę akademicką sugestie dotyczące projektowania efektów kształcenia gromadzone są podczas posiedzeń Rady Instytutu, a także jako nie mające formalnego charakteru uwagi nauczycieli akademickich, przekazywane w czasie bezpośrednich rozmów z Dyrektorem Instytutu.

W projektowaniu efektów kształcenia udział bierze również Instytutowy Zespół ds. Jakości kształcenia, do którego kompetencji należy przegląd sposobu przygotowania programów studiów, jego struktury modułowej, efektów kształcenia i metod weryfikacji, matryc nakładu pracy studenta, liczby i struktury punktacji ECTS oraz zasad oceny osiągnięć studenta.

Interesariusze zewnętrzni uczestniczą w organizowanych w Instytucie konferencjach i zebraniach. Opinie najważniejszych dla kierunku interesariuszy, wśród których wskazano szkoły, gromadzone są dzięki współpracy prowadzonej w celu umożliwienia studentom kierunku odbywania praktyk w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (5 Zespołów Szkół Ogólnokształcących w Krakowie oraz Liceum Ogólnokształcące w Rabce). Wąskie gremium interesariuszy zewnętrznych uczestniczących w procesie projektowania efektów kształcenia oraz dokonywania ich zmian wynika, zgodnie z przedstawionym przez przedstawicieli Zespołu ds. Jakości Kształcenia stanowiskiem, z bardzo dużej różnorodności instytucji, w których absolwenci ocenianego kierunku podejmują zatrudnienie, a co za tym idzie trudności doboru partnera, którego opinię można byłoby uznać za wysoko reprezentatywną i wiążącą w zakresie doboru realizowanych efektów kształcenia. Wobec

powyższego zasadnym jest podjęcie działań zmierzających do efektywnego zwiększenia roli interesariuszy zewnętrznych (reprezentanci otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy) w procesy doskonalenia jakości kształcenia, co nawet w obliczu dużej różnorodności podejmowanych przez absolwentów profesji dodatkowo przybliży realizowaną koncepcję kształcenia do wymagań rynku pracy.

Przejawem skuteczności funkcjonowania systemu zapewnienia jakości oraz reagowania na wyciągnięte po przeprowadzonej z interesariuszami analizie rynku pracy jest uruchomienie nowego kierunku „Etyka – mediacje i negocjacje”, który przygotowuje absolwentów do zawodu mediatora i negocjatora. Pracownicy Instytutu odpowiadając na cieszące się zainteresowaniem studentów tematy rozpoczęli również kształcenia na kierunku „Zarządzanie instytucjami oświaty i organizacjami pozarządowymi”. Przyjęte rozwiązania poddano analizie i konsultacjom wśród współpracujących z Instytutem partnerów, w następstwie, których uznano, iż powołanie nowych kierunków studiów będzie najlepszą odpowiedzią na zmiany społeczne, przy jednoczesnym zachowaniu tradycyjnej tożsamości kierunku „filozofia” oraz możliwości kontynuowania badań naukowych przez nauczycieli akademickich w dotychczasowym zakresie. Choć podane przykłady wykorzystania sugestii interesariuszy nie wpłynęły na doskonalenie programu kształcenia ocenianego kierunku studiów „filozofia”, to dowodzą skuteczności we wdrażaniu cennych wskazówek współpracujących z przedstawicielami kierunku i Władzami Wydziału partnerów. Koniecznym jest, aby udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w ocenie efektów kształcenia wykorzystywany był jako podstawa modyfikacji i zmian efektów kształcenia określonych dla kierunku „filozofia”, a podejmowane w jego następstwie działania naprawcze i korygujące służyły doskonaleniu realizowanego programu kształcenia.

Przedstawione powyżej wnioski z przeprowadzonej analizy sposobu projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych potwierdzają, iż właściwym byłoby usystematyzowanie podejmowanych obecnie działań i uwzględnienie wyników z monitorowanych przez system obszarów w doskonaleniu programów kształcenia. Wskazana jest także pogłębiona analiza wyników rozmów z partnerami zewnętrznymi, nauczycielami akademickimi, studentami oraz absolwentami „filozofii” w celu wykorzystania zgłaszanych przez nich sugestii w procesie dostosowania, weryfikacji i doskonalenia realizowanych efektów kształcenia do potrzeb

rynku pracy.

6.1.2.

Procedura monitorowania efektów kształcenia opiera się na Zarządzeniu Rektora nr R/Z.0201-8/2013) i Uchwale Senatu 5/15.06.2015. Okresowym przeglądem programów kształcenia oraz kontrolą kończących się cykli kształcenia w zakresie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia zajmuje się w Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Jego zadaniem jest również analiza materiałów, związanych z omawianym zakresem danych, przedstawianych przez Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia.

Ze względu na niewielką liczbę studentów monitorowanie oraz ocena stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na kierunku „filozofia” odbywa się na bieżąco. Założone efekty kształcenia zwłaszcza w przypadku wiedzy i umiejętności są sprawdzane poprzez zwiększającą się liczbę bezpośrednich rozmów i dyskusji ze studentami (istnieje również praktyka ustnej obrony pisemnej pracy semestralnej). Do przyjętych zwyczajów należy nawiązywanie bezpośrednich kontaktów między nauczycielem akademickim i studentami także podczas wykładów. Ich bliski kontakt, w czasie realizowanych zajęć dydaktycznych, pozwala na zdiagnozowanie i bieżące uzupełnienie braków w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych objętych treścią przedmiotu w ramach przyjętego programu kształcenia. Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia odbywa się także w sposób bardziej sformalizowany na podstawie wyników hospitacji prowadzonych zajęć dydaktycznych, analizy sylabusów, a także wyników ankiet ewaluacyjnych wypełnianych przez studentów. Po zakończeniu zajęć dydaktycznych studenci otrzymują ankiety ewaluacyjne, w których oceniają m.in. zakres zdobytej wiedzy z danego przedmiotu, umiejętność przekazywania wiedzy przez prowadzącego, czy sprawiedliwość przyznawania ocen. Informacje uzyskane od studentów są statystycznie opracowywane i posłużyły np. do zmiany sposobu naliczania punktów ECTS oraz zwiększenia udziału zajęć typu seminaryjnego i ćwiczeniowego, gdzie dominuje wymiana opinii w oparciu o przygotowywane referaty i prezentacje. Nauczyciele akademicy, podczas spotkania z ZO PKA, podkreślali, iż pozyskane przy pomocy ankiet studenckich informacje mają dla nich charakter pomocniczy i uzupełniający wobec prowadzonych na bieżąco rozmów ze studentami, których otwartość i odwaga w wyrażaniu własnych opinii pomaga zapobiegać eskalacji zgłaszanych przez

studentów problemów do rangi uchybień w zakresie jakości kształcenia.

Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w procesie dyplomowania prowadzone jest przede wszystkim przez opiekunów prac. Niewielka liczba dyplomantów umożliwia bieżącą ocenę postępów studenta w tworzeniu pracy dyplomowej oraz ułatwia zapobieganie plagiatom. Zespół ds. Jakości Kształcenia dokonuje okresowego przeglądu recenzji prac dyplomowych, ich jakości i rzetelności, sprawdza rozkład ocen prac dyplomowych oraz kompetencje recenzentów. Po konsultacjach z Kierunkowym Zespołem ds. Jakości Kształcenia Rada Instytutu podjęła działania doskonalące w zakresie ustalenia jednolitych warunków zaliczenia seminarium magisterskiego, na które zgodnie z przyjętymi zasadami składają się: sformułowanie tematu pracy, rozwinięcie problemu badawczego, metodologia oraz bibliografia.

Monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia podczas praktyk zawodowych realizowane jest przez opiekuna praktyk na podstawie „Dzienniczka praktyk” zawierającego opis wykonywanych podczas praktyki zadań, opinię opiekuna ze strony placówki oraz, w przypadku specjalizacji nauczycielskiej, konspekty przeprowadzonych przez studentów zajęć i protokoły z ich hospitacji. Opiekunowie praktyk ze strony instytucji przyjmującej studentów na praktyki jako jedyni interesariusze zewnętrzni uczestniczą w ocenie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Zespół Oceniający PKA potwierdza istnienie dobrych, wywodzących się z tradycji prowadzenia kształcenia na kierunku „filozofia”, mechanizmów funkcjonowania systemu w zakresie monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Należy jednak podkreślić, iż przedstawione powyżej działania powinny być wykorzystywane jako podstawa do doskonalenia programu kształcenia tj. efektów kształcenia, programu studiów oraz metod jego realizacji. Przeprowadzone podczas wizytacji rozmowy oraz przedłożona dokumentacja nie potwierdziły, że wyniki oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów „filozofia” służą podejmowaniu działań naprawczych, korygujących i doskonalących realizowany program kształcenia. Do wartych docenienia inicjatyw projakościowych należy fakt, iż od roku akademickiego 2015/2016 studenci filozofii posiadają swoich tutorów, których zadaniem jest indywidualne prowadzenie rozwoju naukowego podopiecznego, co sprzyja bieżącemu monitorowaniu stopnia osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia oraz dodatkowemu rozwijaniu umiejętności studentów, z

uwzględnieniem ich indywidualnych zdolności. Zdaniem Zespołu Oceniającego PKA zakres i źródła danych wykorzystywane w ocenie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia powinny służyć inicjowaniu skutecznych działań doskonalących proces kształcenia oraz dostosowywaniu programu kształcenia do dynamicznie zmieniającego się rynku pracy i potrzeb interesariuszy zewnętrznych. Niska efektywność wykorzystania wyników monitorowania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia utrudnia bowiem modyfikowanie programu kształcenia pod kątem stosowanych metod weryfikacji efektów kształcenia, adekwatności treści kształcenia do potrzeb rynku pracy, a także poprawę warunków prowadzenia zajęć czy doskonalenie kompetencji wykładowców.

6.1.3.

Weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia przeprowadzana jest przez nauczycieli akademickich w toku prowadzonych przez nich zajęć dydaktycznych z uwzględnieniem treści i założeń przyjętych w sylabusie przedmiotu. Niewielka liczba studentów, pozwalająca na indywidualne podejście nauczycieli akademickich do potrzeb studentów, umożliwia prowadzącym zajęcia na bieżącą weryfikację osiąganych efektów kształcenia. Weryfikacja wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów dokonywana jest podczas różnego rodzaju sprawdzianów (obrona zaliczeniowych prac seminaryjnych, jakość przygotowywanych referatów, udział w dyskusji na ćwiczeniach i seminariach, oraz w najszerszym zakresie na egzaminach pisemnych i ustnych). Stosowane metody weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia są efektem przeprowadzonej analizy osób odpowiedzialnych za jakość kształcenia na kierunku i zgodnie z deklaracją Władz kierunku, dobrane zostały w sposób zapewniający sprawdzenie najistotniejszych dla studentów „filozofii” efektów tj. samodzielnego myślenia, zdolności do uchwytowania istoty rzeczy, właściwego rozumienia, krytycznego myślenia.

Stosowane metody są zobiektywizowane (np. te same problemy, tezy, wymogi związane z pracami pisemnymi), co pozwala na porównywanie wyników poszczególnych studentów i obiektywność ocen. Każda praca dyplomowa (licencjacka i magisterska) jest obligatoryjnie sprawdzana systemem antyplagiatowym. Zasady dyplomowania są zgodne z decyzją Dziekana z 29 stycznia 2014 r. w sprawie składania dokumentów w dziekanacie Wydziału przed przystąpieniem do egzaminu dyplomowego (Decyzja nr WH.421-1/2014) oraz

Zarządzeniem Dziekana w sprawie organizacji i przeprowadzania egzaminów dyplomowych z 12 czerwca 2014 r.

Osiągnięte przez studenta „filozofii” kompetencje pozwalają mu starać się o atrakcyjną pracę nawet w pozornie odległych od profesjonalnego uprawiania „filozofii” zawodach. Ze zgromadzonych przez Instytutową Komisję ds. Jakości Kształcenia informacji płynących z rynku pracy wynika, że bezrobocie wśród absolwentów „filozofii” jest bardzo niskie, a pracodawcy wysoko oceniają otwartość umysłu i elastyczność myślenia absolwentów ocenianego kierunku studiów.

Przeprowadzone podczas oceny programowej rozmowy, a także przedstawiona do wglądu Zespołu Oceniającego dokumentacja dowodzi, iż dotychczas nie był prowadzono oceny i nie monitorowano poprawności doboru metod weryfikacji i oceny efektów kształcenia do zakładanych efektów kształcenia. System nie uwzględnia również oceny zasad dokonywanej weryfikacji. Poza rozmowami władz ocenianego kierunku z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia dydaktyczne nie opracowano metod analizy danych dotyczących sposobu weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych przez studentów oraz opracowania wyników takiej analizy. Brak również przykładów wykorzystania wyników oceny metod weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych przez studentów, jako podstawy doskonalenia programu studiów.

6.1.4.

W Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN w Krakowie obowiązuje wprowadzona Uchwałą nr 5 Senatu UP im. KEN w Krakowie z dnia 15 czerwca 2015 r. procedura dotycząca zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się. Ustala ona, że proces uznawania efektów uczenia się przeprowadza Wydziałowa Komisja ds. Certyfikacji, którą powołuje Rada Wydziału. Merytorycznej oceny uznania efektów dokonuje powoływana każdorazowo komisja robocza ds. certyfikacji.

Na kierunku „filozofia” nie ma odrębnych procedur określających i modyfikujących zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Władze ocenianego kierunku uznają za korzystne i konieczne wprowadzenie trybu potwierdzania efektów kształcenia przez osoby, które nabyły wiedzę poza systemem studiów, a chcą uzyskać potwierdzenie tych efektów. Wobec dotychczasowego braku

zainteresowanych do skorzystania z omawianej procedury, nie było możliwości przeprowadzenia oceny skuteczności i kompleksowości mechanizmów służących potwierdzeniu efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

6.1.5.

Monitorowaniem losów zawodowych absolwentów zajmuje się Biuro Karier przeprowadzając ankietyzację absolwentów, którzy kończąc studia wyrazili zgodę na udział w badaniu. Zawarte w niej pytania dotyczą m.in. kompetencji zdobytych w toku studiów, zgodności pracy z uzyskanym wykształceniem, a także elementów programu kształcenia, które należałoby poprawić, aby lepiej dostosować go do rynku pracy.

Celem ankietyzacji jest pozyskanie informacji od na temat poziomu zatrudnienia absolwentów, oraz pozyskanie opinii odnośnie zawodowego przygotowania absolwentów. Choć potencjał jaki niesie ze sobą wykorzystanie wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów przy projektowaniu programu kształcenia i objętych nim efektów kształcenia jest bardzo duży, obecni na spotkaniu z ZO przedstawiciele kierunku przyznali, iż nie został jeszcze on wykorzystany do uzyskania informacji zwrotnej odnośnie oceny przydatności realizowanych na kierunku „filozofia” efektów kształcenia w pracy zawodowej absolwentów. Powodem takiego stanu rzeczy jest fakt, iż w przypadku „filozofii” absolwenci pracują w bardzo różnych zawodach (urzędy publiczne, placówki oświatowe, promocja i reklama, bankowość, obsługa informatyczna portali społecznościach, media, redakcje i wydawnictwa), pośrednio wykorzystując umiejętności abstrakcyjnego myślenia i kompetencji miękkich. Podkreślono również, iż bliski kontakt nauczycieli akademickich ze studentami w toku trwania studiów przyczynił się do nawiązania osobistych relacji, które sprzyjają wymianie informacji o możliwościach rozwoju zawodowego absolwentów kierunku po ukończeniu studiów. Pozyskane informacje prowadzą do stwierdzenia, iż osiągnięta przez studenta wiedza, nabyte umiejętności oraz kompetencje społeczne, pozwalają mu znaleźć atrakcyjną pracę u bardzo zróżnicowanych branżowo pracodawców (agencje reklamowe, instytucje kultury, przedsiębiorstwa z branży IT, instytucje finansowe), którzy cenią otwartość umysłu i elastyczność myślenia absolwentów „filozofii”. Dostrzegając potrzebę podjęcia działań doskonalących w zakresie wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów

kształcenia, w 2014 roku, we współpracy z Politechniką Krakowską, przeprowadzono testy wdrożeniowe systemu EPAK „Monitoring losów absolwentów – drogą do sukcesu uczelni XXI wieku”. Działania nie zostały jednak dotychczas wykorzystane jako podstawa doskonalenia programu kształcenia, szczególnie w zakresie dostosowania efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku do potrzeb rynku pracy.

6.1.6.

Polityka kadrowa podporządkowana jest procedurom opracowanym na szczeblu ogólnouczelnianym. Obejmuje między innymi procedury hospitacyjne, system oceny okresowej pracownika i ankietę konkursową dla kandydatów na stanowisko nauczyciela akademickiego. Okresowa ocena nauczycieli akademickich (zgodnie z zarządzeniem nr R/Z.0201-37/2015 Rektora z dnia 16 listopada 2015 r.), dokonywana jest w trzech zakresach: działalności naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej. Oceny pracownika dokonywane przez studentów pomagają w analizowaniu kompetencji dydaktycznych i mobilizują do twórczych działań w obszarze realizowanej dydaktyki. Dostęp przełożonego do opinii studentów pozwala na podjęcie realnych kroków zmierzających do wyróżnienia lub wyciągnięcia konsekwencji wobec nierzetelnych pracowników. Ponadto wprowadzony dodatek motywacyjny za publikacje oraz urlopy naukowe, które stwarzają warunki zachęcające do podejmowania aktywności naukowej. Ich efektem jest widoczny rozwój kadry naukowo dydaktycznej Wydziału i postępująca jej stabilizacja (w ostatnich pięciu latach 9 pracowników Jednostki uzyskało habilitację, a jeden tytuł profesora. Obecnie dwóch pracowników ma otwarte postępowania o nadanie tytułu profesora). Dążenie do rozwoju nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w udziale w licznych konferencjach i programach badawczych, a także we wzrastającej liczbie publikacji pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów. Kadra prowadząca zajęcia na ocenianym kierunku realizuje liczne tematy badawcze w ramach badań własnych i statutowych, a także w ramach grantów i międzynarodowych projektów badawczych. Jednostki organizacyjne w ramach Wydziału były organizatorami i współorganizatorami konferencji naukowych i imprez naukowo-kulturalnych.

Do działań doskonalących jakość prowadzonego kształcenia w zakresie przygotowania do zawodu nauczyciela należy założenie z inicjatywy pracowników Instytutu

„Interdyscyplinarnego Centrum Badań Edukacyjnych”, którego celem jest prowadzenie badań w dziedzinie szeroko rozumianego kształcenia. W Instytucie powstał także Zespół ds. Dydaktyki Filozofii, którego celem jest prowadzenie badań nad sposobami kształcenia w filozofii uczniów, uwzględniającymi specyfikę ich percepcji. Zespół złożył także grant dotyczący projektu kształcenia filozofii w szkole. Nauczyciele akademicy współpracują z nauczycielami prowadzącymi nauczanie filozofii w szkołach średnich w zakresie dydaktyki i metodyki nauczania „filozofii”. Obecni na spotkaniu z ZO nauczyciele akademicy potwierdzili, iż otrzymują wsparcie od Dziekana i Władz Instytutu w zakresie opisanych wyżej przedsięwzięć. Na Wydziale Humanistycznym ogłaszane są konkursy na najlepszego dydaktyka w danym roku akademickim.

Współpraca z kadrą wspierającą proces kształcenia nie podlega ocenie studentów. Jakość jej pracy jest natomiast poddawana ocenie przez Władze Wydziału, które w celu wyróżnienia efektów pracy kadry wspierającej proces kształcenia mogą zwrócić się do Rektora o przyznanie nagrody. W przypadku pracowników bibliotecznych o nagrody Rektora występuje Dyrektor Biblioteki Głównej. Ponadto pracownicy Biblioteki mogą uczestniczyć w organizowanych dla nich konferencjach naukowych i seminariach.

6.1.7.

Studenci kierunku „filozofia” dokonują okresowej oceny nauczycieli akademickich zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr R – 25/2009. Wyniki badań ankietowych studentów są analizowane i dyskutowane na zebraniach pracowników Instytutu Filozofii i Socjologii oraz podczas spotkań Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. W przeprowadzonych przez Zespół Oceniający PKA rozmowach nie wskazano jednak konkretnych działań, które świadczyłyby o wykorzystaniu wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów. Zgodnie z uzyskanymi informacjami były one dotychczas wykorzystywane w celu zdiagnozowania ewentualnych uchybień w zakresie współpracy nauczycieli akademickich ze studentami. Nie można, zatem wskazać działań naprawczych, korygujących i doskonalących, podejmowanych na podstawie wykorzystania wyników przeprowadzanej oceny nauczycieli akademickich.

Zgodnie z zapewnieniami Władz ocenianego kierunku i prowadzących zajęcia nauczycieli akademickich, ze względu na małą liczebność poszczególnych roczników studentów

kierunku, uzyskanie informacji o ocenie pracującej z nimi kadry naukowej odbywa się w formie bezpośrednich rozmów, co z uwagi na aktywność studentów i ich zaangażowanie w proces dydaktyczny można uznać za wiarygodne i szybko dostarczające danych źródło informacji. Według zaprezentowanego stanowiska nauczycieli akademickich i Władz Wydziału prowadzony na bieżąco dialog ze studentami umożliwia wczesne wykrywanie ewentualnych zjawisk patologicznych oraz szybkie zapobieganie eskalacji zgłaszanych przez studentów problemów.

6.1.8.

Dostępna w ramach Wydziału infrastruktura dydaktyczna jest właściwa i wystarczająca do realizacji kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Oferowane sale dydaktyczne, dostosowanie ich wielkości do liczby studentów, wyposażenie w sprzęt audiowizualny, wyposażenie laboratoriów komputerowych, biblioteki oraz dostęp studentów do Internetu podlega systematycznej ocenie właściwych pracowników technicznych i administracyjnych. Należy stwierdzić, iż wewnątrz systemu zapewnienia jakości kształcenia właściwie reaguje na postulowane przez poszczególnych interesariuszy (studentów, kadrę naukowo-dydaktyczną) możliwości poprawy dostępnej infrastruktury. Do zdiagnozowanych w ostatnim czasie przez system problemów, należy zgłaszana przez nauczycieli akademickich niewystarczająca liczba pomieszczeń, w której pracownicy poszczególnych katedr mogliby wykonywać swoje obowiązki. Związane jest to z faktem, że Instytut jest jednym z najmłodszych na uczelni i w stosunku do innych jednostek ma najmniejsze zaplecze sal wykładowych i pomieszczeń. Zidentyfikowanie potrzeb w tym zakresie i poszukiwanie możliwości rozwiązania problemu poskutkowało przedstawieniem braków nowo wybranym Władzom Uczelni, które zadeklarowały pomoc.

Studenci mają dostęp do wszystkich potrzebnych pomocy naukowych. Przeprowadzona przez Instytutową Komisję ocena dowodzi, iż dysponuje ona wystarczającą liczbą podręczników i opracowań potrzebnych do realizacji programu kształcenia. Formą wsparcia dla studentów są opiekunowie roku, których zadaniem jest zapoznanie studentów z programem studiów oraz pozyskanie informacji odnośnie oczekiwań studentów. Ponadto Władze ocenianego kierunku oferują studentom możliwość publikacji artykułów w wydawanych na Uczelni czasopismach, angażują ich w działalność kół naukowych, włączają w

prace Interdyscyplinarnego Centrum Badań Edukacyjnych oraz zachęcają do uczestnictwa w konferencjach filozoficznych, Małopolskiej Olimpiadzie Filozoficznej, akcjach Polskiego Towarzystwa Etycznego oraz udziału w międzynarodowych programach wymian studentów Erasmus+.

6.1.9.

Funkcjonujący w ramach kierunku system jakości kształcenia zapewnia skuteczne gromadzenie, analizowanie i dokumentowanie działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia. Materiały potwierdzające weryfikację efektów kształcenia (kolokwia, egzaminy, prace pisemne, eseje) gromadzą i archiwizują osoby odpowiedzialne za weryfikację efektów kształcenia.

Corocznie, przygotowywane jest sprawozdanie z działań Instytutowego Zespołu ds. Jakości kształcenia. Dokumentacja ze spotkań Zespołu ds. Jakości Kształcenia (protokoły), ankiety studenckie oraz Zarządzenia, Decyzje i Rozporządzenia władz Uczelni są przechowywane w wersji papierowej w teczkach w pomieszczeniu sekretariatu Instytutu Filozofii i Socjologii UP. Ponadto upoważnieni pracownicy Wydziału odpowiedzialni są za przechowywanie protokołów z posiedzeń Rad Wydziału, oraz zebrań Wydziałowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia.

W trakcie wizytacji zapoznano się z dokumentacją zawierającą informacje o zagadnieniach będących przedmiotem obrad Rady Instytutu oraz Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Analiza materiałów dowodzi, iż problematyka jakości obejmująca m.in. kwestie programów kształcenia, ankietyzacji studentów, czy polityki kadrowej poddawana jest dyskusji w toku organizowanych przez wyżej wymienione gremia spotkań. Zespołowi oceniającemu nie przedstawiono jednak konkretnych przykładów działań naprawczych, korygujących i doskonalących podjętych w następstwie prowadzonych dyskusji.

6.1.10.

Odpowiedzialność w zakresie publikowania informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku studiów zależy od rodzaju informacji i powierzana jest pracownikom sekretariatu, pracownikowi technicznemu oraz nauczycielom akademickim.

Wydział zapewnia studentom odpowiednią do potrzeb obsługę administracyjną. Pracownicy Dziekanatu są dyspozycyjni w zakresie pomocy studentom w prowadzeniu dokumentacji

przebiegu studiów, na bieżąco informują o organizacji roku akademickiego i ewentualnych zmianach dotyczących procesu dydaktycznego. Dziekanat udziela również aktualnych informacji na temat wsparcia materialnego dla studentów zainteresowanych pomocą socjalną. W Dziekanacie Wydziału i sekretariacie Instytutu studenci mają możliwość dokonania wglądu do planów studiów i procedur toku kształcenia, natomiast strona internetowa dostarcza informacji dotyczących oferowanych specjalności.

6.2.

Na kierunku Filozofia kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia dokonuje analiz jakości kształcenia na koniec każdego roku akademickiego i przygotowuje sprawozdanie, które przedkłada Wydziałowemu Zespołowi ds. Jakości kształcenia. Jednak w ocenie ZO PKA działania te są niewystarczające i mało skuteczne. System nie wyłapał błędnych zapisów w kartach przedmiotów, z przeglądu minimum kadrowego nie wyciągnięto wniosków i nie dokonano korekty, podobnie jak z przypisaniem kierunku do właściwych obszarów nauki. W system analiz i wnioskowania nie są formalnie zaangażowani interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni a ich rola w działaniach niesformalizowanych jest bardzo ograniczona.

3.Uzasadnienie:

Wewnętrzny System Jakości Kształcenia został formalnie opracowany, a następnie wdrożony na ocenianym kierunku studiów. W celu zapewnienia skuteczności jego funkcjonowania niezbędna jest jednak intensyfikacja działań w zakresie projektowania efektów kształcenia i dokonywania ich zmian przy udziale interesariuszy zewnętrznych, a także wykorzystania wyników monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia do doskonalenia realizowanego programu kształcenia. Przeprowadzona podczas wizytacji analiza sposobu weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia wykazała, że w ramach ocenianego kierunku studiów nie prowadzi się oceny poprawności doboru metod weryfikacji do zakładanych efektów kształcenia. Ocena mechanizmów i rezultatów funkcjonowania systemu pokazuje również, iż wzmocnienia wymaga zakres działań podejmowanych w następstwie wykorzystania informacji zwrotnej od absolwentów kierunku odnośnie oceny przydatności realizowanych na „filozofii” efektów kształcenia w pracy zawodowej. Ponadto należy zwiększyć rolę interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych

w procesach doskonalenia jakości kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia zgodności zakładanych efektów z potrzebami rynku pracy i pracodawców. Istotnym jest również zintensyfikowanie działań służących poprawie skuteczności wykorzystywania wniosków płynących z oceny kadry prowadzącej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów oraz umożliwienie studentom dokonania oceny pracy współpracującej z nimi kadry wspierającej proces kształcenia. W następstwie przeprowadzonej analizy sposobu działania Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia Zespół Oceniający PKA zaleca systematyczne badanie wyników rozmów z partnerami zewnętrznymi, nauczycielami akademickimi, studentami oraz absolwentami „filozofii” w celu wykorzystania zgłaszanych przez nich sugestii w procesie doskonalenia metod weryfikacji realizowanych efektów kształcenia, stosowanych metod kształcenia, a także adekwatności treści kształcenia z potrzebami rynku pracy. W odniesieniu do pozostałych kryteriów nie stwierdzono nieprawidłowości. Należy jednak podkreślić, iż wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia jako zbiór oddziałujących na siebie elementów, związanych z organizacją i nadzorem realizowanego procesu kształcenia ukierunkowanego na spełnienie potrzeb i oczekiwań interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, powinien z jednakową troską traktować wszystkie działania projakościowe zapewniając cykliczność, systematyczność i kompleksowość stosowanych mechanizmów.

4.Zalecenia:

1. W zakresie projektowania i zmian efektów kształcenia zaleca się zintensyfikowanie współpracy z istotnymi dla ocenianego kierunku interesariuszami zewnętrznymi, w taki sposób, aby możliwy był ich faktyczny udział w kształtowaniu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych studentów pozwalających na ich adekwatność do potrzeb rynku pracy.
2. Należy dążyć do zwiększenia roli interesariuszy zewnętrznych w proces doskonalenia jakości kształcenia.
3. Należy opracować mechanizmy powodujące wzrost zainteresowania studentów oceną procedur i działań służących zapewnieniu jakości kształcenia (procedura ankietyzacji, aktywny udział w pracach gremiów odpowiedzialnych za zapewnienie jakości kształcenia na kierunku „filozofia”).

4. W monitorowaniu stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania, wskazane jest, aby wyniki prowadzonych w tym zakresie działań wykorzystywane były jako podstawa do doskonalenia programu kształcenia tj. efektów kształcenia, programu studiów oraz metod jego realizacji.

4. W zakresie weryfikacji efektów kształcenia zaleca się przeprowadzenie oceny metod weryfikacji efektów kształcenia osiąganych przez studentów w odniesieniu do adekwatności i skuteczność ich stosowania. Należy również dążyć do pełnego wykorzystania wyników oceny metod weryfikacji efektów kształcenia osiąganych przez studentów, jako podstawy doskonalenia programu studiów.

5. Zaleca się przeprowadzanie oceny i monitorowanie poprawności doboru metod weryfikacji i oceny efektów kształcenia do zakładanych efektów kształcenia.

6. Należy wzmocnić działania służące wykorzystaniu wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej.

7. Należy podjąć działania służące uzyskaniu informacji zwrotnej od absolwentów ocenianego kierunku oraz ich pracodawców odnośnie przydatności osiąganych na „filozofii” efektów kształcenia w pracy zawodowej.

8. Kontynuowanie zainicjowanych dotychczas działań służących efektywnemu monitorowaniu losów absolwentów z uwzględnieniem analiz odnoszących się do wizytowanego kierunku. Uszczegółowienie danych oraz ich analiza dla kolejnych roczników absolwentów umożliwią reakcję jednostki w zakresie oceny jakości kształcenia i przydatności kierunkowych efektów kształcenia na rynku pracy.

9. Usystematyzowanie oraz wzmocnienie regularności pozyskiwania informacji od studentów w zakresie: projektowania efektów kształcenia, oceny kadry wspierającej proces kształcenia, wykorzystania wniosków z dokonywanej przez nich oceny nauczycieli akademickich, oceny zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia, sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia.

10. Poprawy wymaga cykliczność, systematyczność i kompleksowość działań podejmowanych w ramach systemu jakości kształcenia oraz sposób informowania o stopniu realizacji zgłaszanych postulatów przez interesariuszy.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Jednostka właściwie dokonała analizy SWOT dostrzegając swoje zarówno silne strony, jak i te słabe. Niewątpliwym atutem wizytowanego kierunku jest dynamicznie rozwijająca się, naukowo kadra Instytutu, czego dowodem jest spełnianie wymogów ustawowych do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych – „filozofia”. Silnym atutem Jednostki jest obecność kadry naukowo-dydaktycznej o w liczących się projektach międzynarodowych jak m.in. projekty realizowane z Wydziałem Filozoficznym Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu im. Iwana Franki, współpraca L’Institut Catholique de Paris, czy Goethe Universitat Frankfurt am Main oraz udział w działalności Światowych Towarzystw Jaspersowskich. Należy również podkreślić, że do kadry IFiS należy prezes Polskiego Towarzystwa Karla Jaspersa i członek zarządu Międzynarodowego Stowarzyszenia KJ.

Niekwestionowanym atutem Jednostki są również prowadzone studia doktoranckie, co w sposób istotny podnosi prestiż realizowanego kierunku. Za silną stroną należy również uznać proces umiędzynarodowienia prowadzonych badań przez kadre naukowo-dydaktyczną.

Za zdecydowanie słabszą stroną, również w samoocenie, jakiej dokonuje Jednostka, należy uznać słabą aktywność w wymianie międzynarodowej studentów „filozofii”. Czynniki zewnętrznymi, które są niezależne od działań podejmowanych przez Władze Jednostki, a rzutują na różne aspekty funkcjonowania Instytutu, to pogłębiający się spadek liczby kandydatów na studia „filozoficzne”.

Dobre praktyki